

Naše državljske dolžnosti moramo
vršiti z vsemi svojimi močmi; le tako
si varujemo domovino.

Rojstni dan kralja Petra II.

Dne 6. septembra je naš mladi kralj končal 16 let. Rojstni dan Njeg. Veličanstva se je po vsej državi praznoval z globokim spoštovanjem in občutki povezanosti, ki jih gojijo jugoslovanski narodi do kralja in vladarskega doma.

Ko je moral naš kralj prevzeti dedščino svojih slavnih dednikov v izredno tragičnih prilikah, je moral prekiniti svoje redno učenje in šolanje v inozemstvu in se posvetiti pospešenim pripravam za težke vladarske dolžnosti. Njegovi dosedanji uspehi, ki so sad izredne pridnosti, morajo veseliti vsakega Jugoslavana. Z redko delavnostjo, močno voljo in globoko željo po uspehu, je naš kralj pri svojih študijah končaval razred za razredom srednje šole in je letos položil zrelostni izpit. Ves čas svojega šolanja je bil stalno v zvezi z enako starimi sovrstniki-domačini, in isto dijaško veselje, ki bi ga imel pri rednem šolanju s svojimi sodijaki, je imel tudi v družbi svojih sovrstnikov; z njimi je prebil svoj prosti čas ali na Dedinju, ali na Bledu, ali na Oplencu, ali v Miločeru, ali kje drugje. Tak sistem vzgoje je našemu kralju omogočil ne samo, da okusi vse veselje svoje dobe, ampak da se po svojih sovrstnikih podrobno spozna tudi s prilikami v državi. Od svoje plemenite matere vzgojen z veliko ljubeznijo, pod nadzorstvom svojega strica kneza namestnika, pa šolan z velikim smislom za odgovornost, ima naš mladi kralj široke poglede na vsa vprašanja ter enako ljubezen in zanimanje za vse kraje naše lepe kraljevine Jugoslavije.

Vsi državljsani bodo njegovo nadaljnje pripravlanje za vladarski poklic spremljali s toplimi željami za uspeh. Ko bo po dveh letih prevzel vodstvo državne uprave v svoje roke, bo lahko računal naš kralj Peter II. na neomejeno vernost in vdanost vseh svojih podanikov in na najiskrenejšo ljubezen vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Kraljev rojstni dan smo praznovali po celi državi današnjim prilikam primerno svečano in dostojanstveno. Iz naših prošenj Vsemogočnemu so žarele tople molitve za dolgo in srečno življenje našega mladega kralja in za srečo našega kraljevskega doma.

Gasilski kongres

Mesto Ljubljana, že od davnih dni kraj velikih kongresov, je v dneh od 13. do 15. VIII. t. l. doživelo enega najlepših kongresov, ki se je vršil na njegovem ozemlju. Niso še popolnoma bili pozabljeni vtisi nedavnega kongresa Kristusa Kralja, že so se začele zbirati v mestu množice jugoslovanskih gasilcev in dale mestu obeležje velike razgibanosti. Celo mesto je bilo izredno slavnostno razpoloženo, najlepše stavbe so bile slavnostno razsvetljene, z ljubljanskega gradu pa je v večernih urah zagorel daleč preko ljubljanskega polja v močnih žarnicah gasilski pozdrav »Na pomoč«. Ljubljanski stadion, najlepši športni in telovadni prostor v Jugoslaviji, je že dolgo pred slavnostnimi dnevi bil priča resnih priprav za tekme in nastope.

Letošnji gasilski kongres v Ljubljani je bil dosedaj največja gasilska prireditev ne samo slovenskih, ampak sploh jugoslovanskih gasilcev. Tako po svojih pripravah, kakor tudi po vsebini prireditev in po številu udeležencev in nastopajočih, je ta gasilski kongres pomenil višek udejstvovanja slovenskih in jugoslovanskih gasilcev in bi bil še lepši, če bi se ga mogli udeležiti tudi bratje Hrvati v večjem številu.

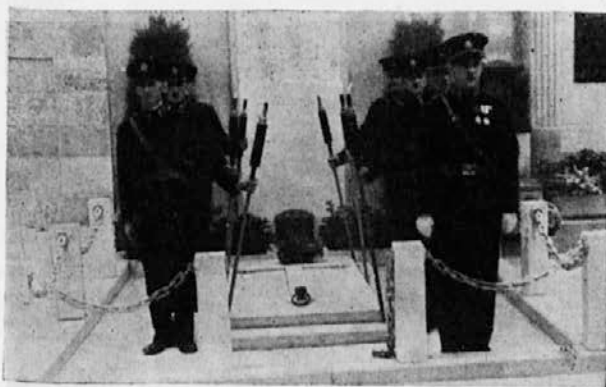
Za nas slovenske gasilce in za naše vodstvo pomeni uspeh tega gasilskega kongresa potrditev naših dolgoletnih prizadevanj, mejnik za naše udejstvovanje, šolanje in prizadevanje, pa tudi plačilo za veliki trud,

Počastitev spomina umrlih tovarišev: dolg sprevod z vencil pride na pokopališče k Sv. Križu

Našega kongresa se je udeležilo tudi zastopstvo mednarodnega gasilskega tehničnega odbora, oziroma v tem odboru včlanjenih državnih gasilskih zvez. Mednarodni gasilski tehnični odbor (CTIF) in njegovga predsednika sira Tomaža Cooca, angleškega narodnega poslanca, je zastopal častni kurat angleške gasilske zveze mister P. B. Luscombe, nemško gasilstvo sta zastopala vodja deželne gasilske zveze za Rensko provinco, dežel. požarni direktor Wolf Karl in njegov pobočnik ing. Ernst Bücklers, italijansko gasilstvo je bilo zastopano po dr. ing. Latini Bacherettiju in ing. Karlu Malagambi, madžarsko gasilstvo sta zastopala poveljnik poklicne gasilske čete mesta Debrecsena dr. Roncsik in poveljnik poklicne

gasilske čete v Györiju Bertejan Andreka. Žalibog nismo mogli pozdraviti v svoji sredini zastopnikov slovanskega gasilstva iz Češke, Poljske in Slovaške, s katerimi so nas vedno družile iskrene in pristržne zveze.

Častna straža na grobu pok. starešine Turka.

dr. Pavičič je pripeljal v Ljubljano močno zastopstvo gasilcev iz Bosne, starešina Kobal iz vrbaske banovine je prišel z velikim odposlanstvom svojih gasilcev, starešina Pejović iz zetske banovine je privedel gasilce v krojih in v črnogorskih narodnih nošah, starešina Anastasijević je pripeljal lepo število udeležencev iz moravske gasilske zajednice, podstarešina ing. Popović pa iz vardarske banovine. Hrvatski gasilci so poslali na proslavo 20 letnice slovenske gasilske zajednice člane svoje zajednične uprave s starešino Stankom Žagarjem na čelu, poleg njih pa je prišlo na kongres tudi močno zastopstvo posameznih hrvaških gasilskih žup.

Prvi dan kongresa

V skladu z globokim kršč. čustvovanjem jugoslovanskih gasilcev so se vse kongresne prireditve začele v nedeljo dne 13. avgusta s sveto mašo v cerkvi sv. Florijana v Ljubljani. Službo božjo je opravil gasilski kurat dr. Ignacij Lenček, udeležili so se je vsi odlični zastopniki civilnih in vojaških oblastev in veliko število odličnih predstavnikov gasilstva s starešino gasilske zveze ministrom Snojem na čelu.

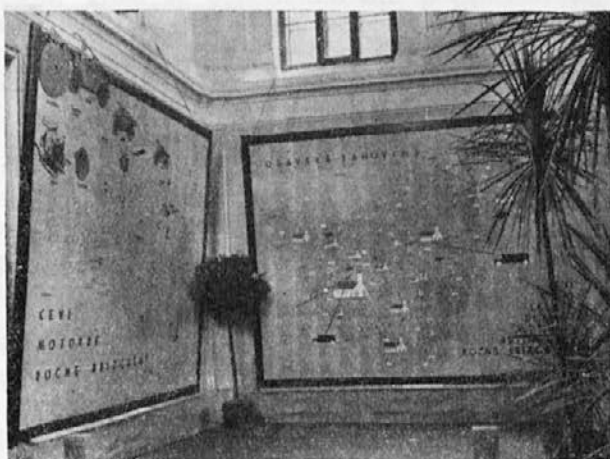
Sv. maši so prisostvovala tudi vsa inozemska odposlanstva. Po sv. maši so se odpeljala zastopstva na pokopališče k Sv. Križu, da počaste spomin

Kongresnih prireditve se je udeleževalo vse tri dni ne samo veliko število slovenskih gasilcev, ampak tudi močna zastopstva gasilskih zajednic iz drugih banovin. Najmočnejše je bila zastopana donavska banovina, ki je že v soboto dne 12. VIII. zvečer poslala pod vodstvom svojega starešine dr. Matića s posebnim vlakom v Ljubljano skoro 900 gasilcev. Starešina gasilske zajednice drinske banovi-

Starešina zveze minister Snoj pozdravlja odličnike pred otvoritvijo razstave.

zaslužnih slovenskih gasilskih delavcev in gasilcev, ki so tam pokopani. Glavna slovesnost je bila pred križem na sredi pokopališča. Žalnim slovesnostim so prisostvovala vse inozemske delegacije in odlični zastopniki civilnih in vojaških oblasti. Pevski zbor gasilske čete Kranjske industrijske družbe z Jesenic je zapel žalostinko »Človek glej«, drugi podstarešina gasilske zveze Marković Stevo pa se je v toplih besedah spomnil vseh pokojnih gasilskih delavcev, ki tam počivajo. Pri križu je gasilska zveza položila venec. Vence so položile tudi inozemske gasilske delegacije. — Žalne slovesnosti so bile tudi na grobovih prvega starešine slovenskih gasilcev Franca Barleta in prvega starešine jugoslovanske gasilske zveze Josipa Turka. Ob obeh grobovih je stala častna gasilska straža s prižganimi baklami, na oba pa je položila gasilska zveza svoje vence, dočim je zasluge obeh pokojnih v lepih besedah pokazal podstarešina naše gasilske zajednice Gologranc. Prisrčna spominjska svečanost je bila na grobovih žrtev gasilske službe gasilcev Žargija in Levca.

Z gasilske razstave: prikaz stanja slovenskega in jugoslovanskega gasilstva (levo za celo državo).

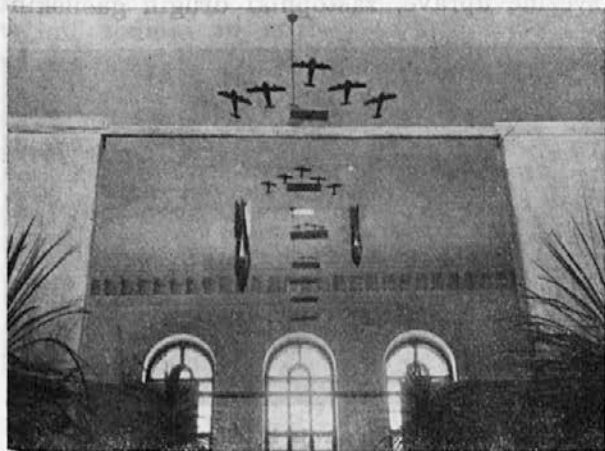

Z gasilske razstave: blisk udarja v zvonik vaške cerkve.

Gasilska razstava

Naša zajednica in gasilska zveza sta za ta kongres pripravili v prostorih I. drž. realne gimnazije lepo razstavo. Razstava sama na sebi je nudila lep pregled slovenskega gasilstva, njegovo stanje in delo, pa tudi njegova velika prizadevanja v organizatornem in tehničnem pogledu. Ta gasilska razstava je bila najlepša, kar jih je dosedaj bilo v kraljevini Jugoslaviji, ne samo po svoji vsebini, ampak tudi po lepi in vzorni ureditvi.

Po opravljenh spominskih slovesnostih, so se odličniki zbrali pred prostori razstave. V prvem oddelku razstave je zbrane pozdravil starešina gasilske zveze minister Snoj, ter naprosil zastopnika kraljeviča

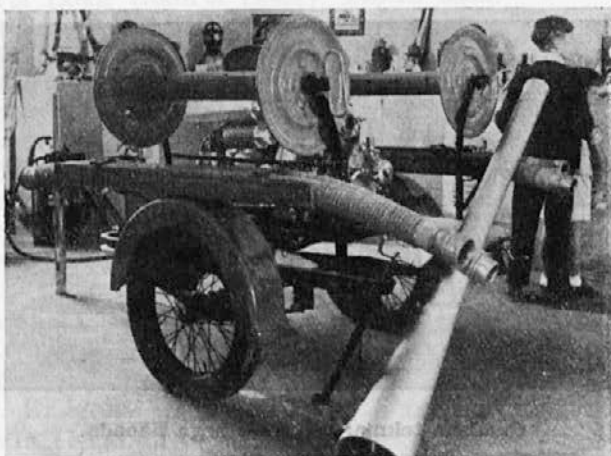

Z gasilske razstave: aeroplani, kakor jih vidimo, v različnih višinah.

Tomislava, naj bo na merodajnem mestu tolmač iskrenih čustev, ki jih gojijo jugoslovanski gasilci do svojega visokega pokrovitelja. Potem je v svojem govoru med drugim rekel sledeče: »Ako hočemo, da bo naše gasilstvo na primerni višini, da bo deležno vsega napredka v strokovno-tehničnem pogledu, mu moramo dati priliko, da se izobrazbi in usposobi. Nov čas, nove razmere, razvoj tehnike in industrije, stavijo tudi gasilcem nove zahteve. Gasilska zveza se zaveda, da mora šola-

nje in tehnično izobrazbo našega gasilstva preurediti in mu dati nove temelje. Čimprej je treba ustanoviti gasilske šole, v katerih se bodo usposabljali naši gasilski častniki. Te šole so prva in največja naloga gasilske zveze. Sestavni del šole pa mora biti gasilski muzej in stalna gasilska razstava, ki bo poučno delovala ne samo na gasilce, ampak tudi na vse druge, ki jo bodo videli.«

Nato se je minister za telesno vzgojo g. Cejović s kratkim nagovorom zahvalil prirediteljem razstave, želel, da bi razstava imela popoln uspeh in jo je otvoril. — Zbrani odličniki so si razstavo ogledali in se zelo pohvalno izražali o njej. Posamezne oddelke so odličnikom tolmačili zastopniki zveze in zajednice. Razstava je bila vse dni kongresa predmet izred-

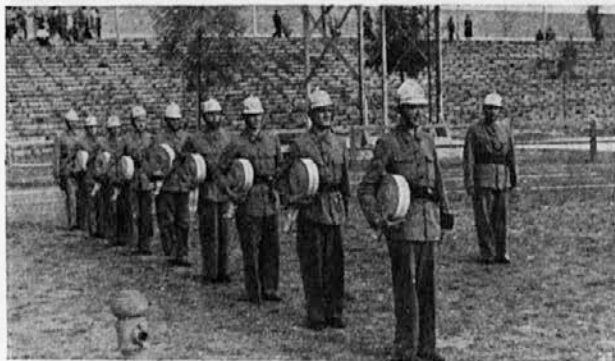
Z gasilske razstave: moderno in praktično orodje.

ne pozornosti ne samo gasilcev, ampak tudi drugega občinstva, ki je prišlo na kongres v ogromnem številu od blizu in daleč. Prireditelji razstave so upravičeno lahko ponosni na svoje delo in trud. Vsa čast jim!

V nedeljo, dne 13. VIII., je bila ob 6. uri zvečer v lepo okrašeni beli dvorani hotela »Uniona« slavnostna seja naše gasilske zajednice. Seji so prisostvovali tudi člani zvezine uprave, zastopniki drugih gasilskih zajednic in neumorni odlični sodelavci pri kongresnih pripravah.

Starešina dr. Kodre je v daljšem govoru očrtal razvoj slovenskega gasilstva od prvih početkov do danes, posebno pa je razložil dvajsetletno delo slovenskega gasilstva. V imenu uprave gasilske zveze je k dvajseti obletnici delovanja slovenskega gasilstva čestital član uprave dr. Pavičič, ki je poudaril med drugim, da imajo slovenski gasilci največ zaslug pri velikem razmahu gasilstva v ostalih krajih države.

Zvezin starešina minister Snoj je po lepem nagovoru razdelil številna odlikovanja, ki jih je podelila zveza požrtvovalnim delavcem v naši zajednici. Starešina zajednice dr. Kodre pa je izročil odlikovanja onim, ki so z izredno požrtvovalnostjo pripomogli, da so se priprave za kongres v najlepšem redu izvršile.

Gasilske tekme: nastop roja k tekмам za polaganje cevi.

Gasilske tekme: del trodelnega napada.

Gasilske tekme

Ena najlepših, če ne sploh najlepša, prireditve kongresnih dni so bile gasilske tekme. Te tekme so bile, kakor jih je zamislil tehnični odbor kongresnega pripravljalnega odbora, prvič v takem obsegu in v taki obliki pri nas pripravljene in izvršene. Pri vseh tekmah so se upoštevale one panoge gasilskega dela, ki se pri praktičnem

udejstvovanju največkrat potrebujejo. Že na teh prvih tekmah se je pokazalo, kako velikega pomena so take tekme za tehnično in strokovno usposobljenost naših gasilcev. Namen teh tekmovanj je že od vsega početka bil, da bi se slovensko gasilstvo dvignilo na takšno višino, da bo v vsakem pogledu moglo biti kos svojim nalogam.

Tekme so bile dvojne: za posameznike in za roje. Za tekme posameznikov se je prijavilo 57 tekmovalcev.

Vodstvo tekem je bilo poverjeno gas. inspektorju. Sodniškemu zboru je predsedoval tov. Rupnik Jože. Poslovale so tri sodniške komisije z de-

vetnimi sodniki in štirinajstimi stranskimi sodniki. V vseh treh panogah tekmovanja posameznikov je bil merodajen doseženi čas, od katerega so se odštele kazenske točke, odnosno se je ocena izrazila v odstotkih. Pri teku na 400 m z zaprekami je dosegel najboljši čas 91.9 sek. Franc Krmelj, p. g. č. Škofja Loka in tudi najvišje število točk, t. j. 57. Pri reševanju ponesrečenca je

Gasilske tekme: nastop pred alarmom.

dosegel najboljši čas 25.3 sek. Zalokar Jože, p. g. č. Gorje, najvišje število točk pa Okorn Viljem, p. g. č. Trbovlje trg in sicer 54.8 točk. Pri samoreševanju je dosegel najboljši čas 38 sek. Rode Vinko, p. g. č. Vir, najvišje število točk pa Fekonja Maks, p. g. č. Radomerje in sicer 56. Rezultati po vrstnem redu so sledeči:

1. Okorn Viljem, Trbovlje trg (Laško), 167.80 točk.
2. Krmelj Franc, Škofja Loka (Škofja Loka), 145.20 točk.
3. Pučko Vinko, Vir (Kamnik), 142.26 točk.
4. Guzelj Janez, Škofja Loka (Škofja Loka), 135.32 točk.
5. Fekonja Maks, Radomerje (Ljutomer), 134.68 točk.
6. Škofljek Mirko, Trbovlje trg (Laško), 128.34 točk.
7. Fišer Drago, Maribor mesto (Maribor mesto), 127.75 točk.
8. Rode Vinko, Vir (Kamnik), 126.36 točk.
9. Oplotnik Ernest, Trbovlje trg (Laško), 122.73 točk.
10. Poklukar Jože, Gorje (Radovljica), 118.88 točk.
11. Černe Janez, Moste (Ljubljana mesto), 116.50 točk.
12. Bozovičar Rado, Škofja Loka (Škofja Loka), 113.76 točk.
13. Zajc Ivan, Vir (Kamnik), 113.64 točk.
14. Kapla Ciril, Vir (Kamnik), 113.47 točk.
15. Pirher Ivan, Maribor (Maribor mesto), 113 točk.
16. Kovačič Alojz, Gor. Radgona (Ljutomer), 112.8 točk.
17. Dernovšek Adolf, Vir (Kamnik), 112.65 točk.
18. Nadižar Albin, Jesenice (Radovljica), 112.64 točk.
19. Pučko Tone, Vir (Kamnik), 108.51 točk.
20. Zalokar Jože, Gorje (Radovljica), 106.53 točk.
21. Trtnik Ciril, Moste (Ljubljana mesto), 102.71 točk.
22. Meško Ciril, Ptuj (Ptuj), 100.78 točk.
23. Hrovat Valentin, Jesenice (Radovljica), 96.76 točk.

24. Klezin Ivan, Celje (Celje), 95.67 točk.
25. Tresoglav Jože, Jesenice (Radovljica), 91.95 točk.
26. Pučko Andrej, Vir (Kamnik), 90.95 točk.
27. Cajnkar Anton, Maribor mesto (Maribor mesto), 89.72 točk.
28. Zore Anton, Vir (Kamnik), 88.2 točk.
29. Znidarič Franc, Gor. Radgona (Ljutomer), 87.20 točk.
30. Zima Janez, Gorje (Radovljica), 85.6 točk.
31. Bele Ernest, Novo mesto (Novo mesto), 81.65 točk.
32. Kerč Lovro, Vir (Kamnik), 79.1 točk.
33. Vovk Alojzij, Jesenice (Radovljica), 79.05 točk.
34. Borovšek Anton, Trbovlje rudnik (Laško), 78.77 točk.
35. Nauman Karel, Jesenice (Radovljica), 76.5 točk.
36. Tvrđi Alfonz, Novo mesto (Novo mesto), 75.44 točk.
37. Kleindinst Josip, Novo mesto (Novo mesto), 75.02 točk.
38. Koritončnik Emerik, Maribor mesto (Maribor mesto), 73.75 točk.
39. Kermavner Alojzij, Brezovica (Ljubljana okolica), 72.45 točk.
40. Krive Valentin, Jesenice (Radovljica), 71.65 točk.
41. Haman Jože, Jesenice (Radovljica), 69.38 točk.
42. Preac Ivan, Ptuj (Ptuj), 65.2 točk.
43. Pelko Franc, Novo mesto (Novo mesto), 62.96 točk.
44. Šile Vilko, Ptuj (Ptuj), 58.72 točk.
45. Probst Josip, Gor. Radgona (Ljutomer), 58.60 točk.
46. Mikša Viljem, Ptuj (Ptuj), 57.14 točk.
47. Sternišča Franc, Gor. Radgona (Ljutomer), 56.58 točk.
48. Ferš Robert, Ptuj (Ptuj), 54.94 točk.
49. Blagovič Janez, Cezanjevi (Ljutomer), 54.82 točk.
50. Kurt Franc, Novo mesto (Novo mesto), 53.34 točk.
51. Pirnat Franc, Ljubljana-Sp. Šiška (Ljubljana mesto), 47.11 točk.
52. Kerč Franc, Vir (Kamnik), 46 točk.
53. Fleisinger Anton, Gor. Radgona (Ljutomer), 45.90 točk.
54. Kopetzky Dolfe, Ljubljana sev. del (Ljubljana mesto), 40.46 točk.
55. Trelec Slavko, Radovljica (Radovljica), 20.28 točk.
56. Ferline Franc, Laško (Laško), odstopil med tekmovanjem.

Gasilske tekme: izročitev darila prvemu roju
(Ormož, župa Ptuj).

V splošnem so tekmovalci pokazali precej dobre uspehe. V panogi posameznikov je bilo najvišje število dosegljivih točk 171. Tekme so se izvršile brez vsakega incidenta. Proti oceni sodnikov so bile vložene tri pritožbe, ki jih je razsodišče zavrnilo.

Popoldne so se vršile *tekme rojev*. Prijavilo se je 18 rojev prost. gas. čet in 3 roji gasil. čete K. I. D. Jesenice izven

konkurence. tudi tekme rojev so potekle v najlepšem redu. Tekmovalci, zlasti prvoplasirani, so pokazali, da dobro obvladajo tekmovalno snov. Tekmovalo se je v 5 panogah. Najboljši čas pri alarmu je dosegel roj p. g. č. Maribor mesto, in sicer 67.2 sek. Izven konkurence pa je rabil prvi roj g. č. K. I. D. Jesenice 62.9 sek. Pri trodelnem napadu je dosegel najboljši čas roj p. g. č. Stara Vrhnika, in sicer 78 sek., dočim je izven konkurence rabil drugi roj g. č. K. I. D. Jesenice le 71 sek. Pri pospravljanju orodja je bil najboljši čas 99.7 sek., ki ga je dosegel roj p. g. č. Vir. Pri metanju cevni kolobarjev je dosegel roj. p. g. č. Pobrežje pri Mariboru rekordni čas 40.2 sek. Podrobni rezultati so sledeči:

1. Ormož (Ptuj) 872 točk.
2. Maribor mesto (Maribor mesto) 827.5 t.
3. Stara Vrhnika (Ljubljana ok.) 805.5 t.
4. Pobrežje (Maribor des. breg) 792 točk.
5. Gaberje (Celje) 765 točk.
6. Vir (Kamnik) 755.5 točk.
7. Stražišče (Kranj) 721 točk.
8. Gorje (Radovljica) 709.5 točk.
9. Ptuj (Ptuj) 696 točk.
10. Trbovlje trg (Laško) 694.5 točk.
11. Gor. Radgona (Ljutomer) 694 točk.
12. Smoleja vas (Novo mesto) 672 točk.
13. Celje (Celje) 664 točk.
14. Trbovlje rudnik (Laško) 632 točk.
15. Laško (Laško) 625 točk.
16. Šmartno (Litija) 607.5 točk.
17. Ribnica (Kočevje) 695.5 točk.
18. Radovljica (Radovljica) 484 točk.

Izven konkurence:

1. 3. roj g. č. K. I. D. Jesenice 900.5 točk.
2. 2. roj g. č. K. I. D. Jesenice 823.5 točk.
3. 1. roj g. č. K. I. D. Jesenice 822 točk.

V tekmi rojev je bilo možno doseči v vseh panogah skupno največ 1.000 točk.

Razsodišču so bile javljene 3 pritožbe, ki jih je pa zavrnilo kot neupravičene.

Vse prireditve prvega kongresnega dne so že pokazale, da bo kongres uspel in da trud, ki so ga imeli številni odbori in odseki s pripravi za kongres, ni bil zaman.

V ponedeljek, dne 14. avgusta

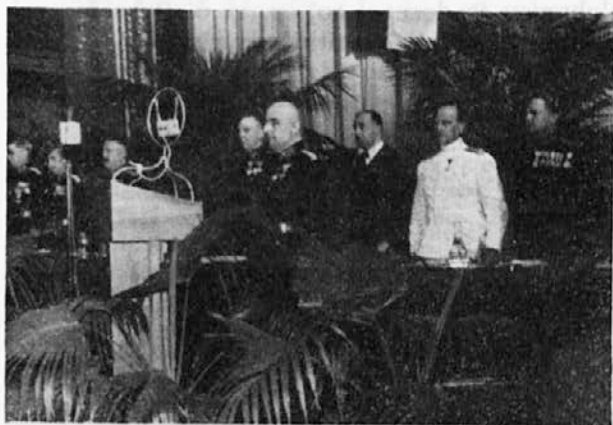
Kakor je bila nedelja, dne 13. avgusta, polna dela in uspehov, ki so bili predvsem posvečeni slovenskemu gasilstvu, tako je bil tudi drugi dan posvečen bolj tihemu delu in zborovanjem v okviru jugoslovanske gasilske zveze. V kolikor niso gasilci že v nedeljo prišli v Ljubljano, so v velikih množicah prihajali v ponedeljek dopoldne in popoldne.

Gasilske tekme: izročitev daril prvim trem posameznikom.

Središče vseh ponedeljkovih prireditev je bilo slavnostno zborovanje kongresa ob 9. uri predpoldne v veliki dvorani hotela »Union«. Dvorana je bila okusno okrašena s kraljevo sliko, zastavami in zelenjem. Pred »Unionom« je bila postavljena častna četa gasilcev, ki je izkazovala časti prihajajočim visokim gostom. Med odličniki, ki so se tega slavnostnega zborovanja udeležili, je bil zastopnik kraljeviča Tomislava, konjeniški podpolkovnik Boris Gorbatovski, minister za telesno vzgojo naroda Čejović, zastopnik ministra vojske in mornarice Dodić in drugi.

Navzoče so bile tudi vse inozemske delegacije.

Otvoritev kongresnega slavnostnega zborovanja v veliki dvorani »Uniona«.

Zborovanje je začel starešina jugoslov. gasilske zveze minister Snoj, ki je najprej med navdušenimi ovacijami izrazil vdanost Njeg. Vel. kralju Petru II., Njeg. Visočanstvu kraljeviču Tomislavu, Njeg. Vis. knezu-namestniku Pavlu in celemu kraljevskemu domu. Vojaška godba je zaigrala državno himno, ki so jo zborovalci stoje poslušali. Starešina Snoj je nato toplo pozdravil vse odlične goste ter prečital

pozdravno brzojavko predsednika senata dr. Antona Korošca, kateremu so zborovalci priredili prisrčne ovacije. Nato so bili prečitani še pozdravi češkega, poljskega, slovaškega in francoskega gasilstva. V kratkem nagovoru je minister Snoj še sledeče povedal:

Naš gasilski kongres je narekovala potreba in ga terja razvoj organizacije. Kongresi se ne prirejajo vsak dan, ampak v gotovih razdobjih, ko je treba dati nove pobude, nove sile in zagona za delo in napredek organizacije. Pred nami se odpira polno problemov, mimo katerih ne moremo in katerih se moramo lotiti in jih rešiti, čim preje, tem bolje.

Prvo je, da poudarimo duhovno stran, duhovno silo gasilstva, gasilske misli in ideje, ki temelji na veliki zapovedi ljubezni. Le iz naše notranjosti, naše duševne sile in moči se rode one odlike, ki krase, ozir. morajo krasiti vsakega pravega gasilca. Te odlike so pripravljenost na žrtve, samopremagovanje, odpoved, tudi pogum, smozavest in odločnost.

V to smer naj gre v prvi vrsti naše delo in naše prizadevanje. Storili bomo s tem veliko delo organizaciji, narodu in državi pa neizmerno koristili. Zavedajmo se, da šteje naša gasilska organizacija nad 80 tisoč članov, da štejejo naše vrste tisoče in tisoče naraščaja, za katerega vzgojo smo odgovorni napram staršem in napram državi.

Treba pa nam je tudi tehnične izpopolnitve in napredka. Tudi v tem pogledu naj kongres, gasilska razstava, tekme in jutrišnji gasilski nastop na stadionu da novih pobud in novih smernic. Včeraj dopoldne sem bil na stadionu pri tekmah posameznikov in popoldne pri tekmah rojev.

Treba je bilo samo videti, s kakim navdušenjem in s kakim ognjem so ti mladi fantje tekmovali in koliko znanja in spretnosti so pokazali. Letos smo prvič vpeljali gasilske tekme. Po soglasni sodbi vseh, ki so tekme videli, po sodbi strokovnjakov, ki so jih pripravljali in vodili, moramo gasilske tekme izpeljati vsako leto v vseh naših edinicah. Tako nas je ta kongres že takoj prvi dan obogatil za veliko izkušnjo, našim poveljnikom in župnim starešinam pa dal novo hvaležno polje udeleževanja.

Nato se je zahvalil vsem delavcem iz gasilskih in negasilskih vrst, ki so s svojim delom pripomogli, da kongresni dnevi tako lepo potekajo. Toplo se je zahvalil tudi časopisju. Nato je zaključil:

Iskreno želim, da bi drugi jugoslovanski gasilski kongres zaoral nove brazde v naše gasilsko polje, da bi seme, posejano na te brazde, dalo mnogo in klenega sadu in da bi gasilska misel zaživela z novim ognjem, rastle in napredovala. Vse to delo gasilstva pa naj gre v korist narodu, iz katerega je izšlo, v korist države, naše lepe močne Jugoslavije, katere močan steber naj bo. Bolj kot kdaj koli prej moramo gasilci danes strniti svoje vrste, svoje sile in moči — vedno pripravljene, da jih stavimo na razpolago domovini in kralju.

Nato so sledili pozdravi:

Prvi je pozdravil zborovanje minister za telesno vzgojo Čejović, ki se je v toplih besedah zahvalil povabilu na kongres. Poudaril je vrline jugoslovanskih gasilcev, od katerih je na najbolj vidnem mestu krščansko človekoljubje. Jugoslovanski gasilci so kakor vojaki na mrtvi straži, ki bde in čuvajo nad narodnim premoženjem. Njih naloga je težka in naporna že v miru, težja in napornejša pa bo njihova služba v vojni. Minister je iskreno čestital Gasilski zvezi k tako lepi prireditvi.

Za njim je pozdravil kongres ljubljanski župan dr. Adlešič z naslednjimi besedami:

Gospod odposlanec Nj. kralj. Vis. kraljeviča Tomislava! Gospodje ministri! Spoštovana gospoda! Ljubljana je kongresno mesto že od davnih dni. V njej so se zbirali k posvetu vladarji, voditelji najrazličnejših korporacij in narodov, predstavniki materialne in duhovne kulture. Danes ste se zbrali v Ljubljani na II. jugoslovanskem gasilskem kongresu vi, predstavniki najlepše ideje, ki je vsakega posameznika in narod dvignila in ohranila, ideje, ki vse narode veže in druži do najlepšega narodnega sožitja, ideje de janske ljubezni do bližnjega. Zato vas prav iskreno, nad vse pristrčno pozdravljam v imenu mesta Ljubljane s posebnim veseljem, da ste si baš naše mesto izbrali za kraj tako važnega zborovanja. S ponosom kažem na to, da si je naše mesto postavilo najlepši spomenik v zgodovini, ko se je na čelu naroda stoletja požrtvovalno borilo in umiralo za druge, predvsem pa za evropsko kulturo in tako pokazalo in dokazalo vedno najlepši zgled dejanske požrtvovalnosti do bližnjega. S tem je Ljubljana postala tudi vredna, da ste jo izbrali za svoj kraj zborovanja vi, nosilci ideje pravega človekoljubja, nosilci ideje miru med sosedi in narodi. Zato vam iskreno čestitam k vašemu dosedanjemu delu in želim vašemu kongresu najlepših uspehov za bodoče delo v korist naših vasi in mest, v blagor našega naroda in države, v napredek in prospeh vesoljnega gasilstva! Na pomoč!

V imenu angleške delegacije je pozdravil zborovanje rev. Luscombe, častni kurat angleške gasilske zveze. V svojih pozdravnih besedah je

poudaril, da je gasilstvo nepolitična organizacija, ki je ne smejo brigati narodna, rasna in verska trenja. Po njegovem pozdravu je godba zaigrala angleško državno himno »Good save the King«.

V imenu nemške delegacije je pozdravil kongres požarni ravnatelj *Karel Wolf*. Naglasil je, da imajo gasilci vseh narodov in dežel skupne cilje in skupnega sovražnika. Izrazil je iskreno občudovanje napredku in tehnični usposobljenosti jugoslovanskega gasilstva. Po njegovem govoru je godba zaigrala nemško državno himno in pesem Horsta Wessela.

V imenu italijanske delegacije je govoril dr. inž. *Latino Bacherretti*, ki je prinesel pozdrave italijanske gasilske zveze. Gasilski kongres naj bo preizkušnja naše sposobnosti, poguma, medsebojne ljubezni in ljubezni do bližnjega. Godba je zaigrala italijansko državno himno in »Giovinezza«.

V imenu madžarskega zastopstva je spregovoril dr. *Rosenik*, poveljnik poklicne gasilske čete iz Debreczina. Kongres naj poglobi zveze in stike med gasilci raznih narodov. Gasilci so vojaki miru, ki imajo skupnega sovražnika: ogenj. Izrekel je pozdrave v imenu 200.000 organiziranih madžarskih gasilcev. Po njegovih besedah je godba zaigrala madžarsko državno himno.

S tem je bil uradni del zborovanja zaključen.

Po petminutnem odmoru se je pričel strokovni del kongresa, na katerega sporedu so bili štirje izčrpní referati o sodobnih gasilskih vprašanjih. Vsi referati so bili skrbno in strokovnjaško izdelani ter so jedrnato obdelali zastavljene teme. Zborovalci so jim pozorno sledili, referente pa na koncu izvajanj nagradili z zasluženim odobravanjem.

Prvi je govoril starešina naše gasilske zajednice in starešina Vseslovske gasilske zveze dr. Anton Kodre o narodnem delu gasilstva. Za njim je gasilski inspektor inž. Dolenc v referatu »Moderno gasilstvo« v poljudnih besedah prikazal razvoj sodobnih gasilskih tehničnih pripomočkov. Zanimiv referat o vlogi gasilstva pri pasivni obrambi je imel prof. Modic iz Maribora, znani samarijanski pionir dr. Franta Mis pa je imel lepo in poučno predavanje o samarijanstvu.

(Referate bomo objavili v prihodnjih številkah. Op. ur.)

Po zborovanju je bilo v »Unionu« intimno kosilo, na katerega je povabil ljubljanski župan dr. Adlešič poleg odličnih predstavnikov civilnih in vojaških oblasti tudi predstavnike jugoslovanskega in tujega gasilstva. Gospod župan je svoje goste pozdravil s sledečim nagovorom:

V Ljubljano ste prispeli iz najrazličnejših in najbolj oddaljenih krajev, pa vsi povezani z istim duhom požrtvovalnega človekoljubja in enako ljubeznijo do bližnjega, ki gre tako daleč, da gasilci hite na pomoč tudi svojemu nasprotniku in tvegajo zanj svoje življenje.

Zato predstavljate gasilci najlepšo stran vsakega naroda in njegove najplemenitejše lastnosti. In ker je gasilstvo baš pri nas tako razvito, je to znak naše srčne dobrote, da radi prihajajo k nam tudi zastopniki največjih tujih narodov.

Posebno toplo je pa Ljubljančanom pri srcu te dni, ko ob svojem kongresu prihajate v naše mesto s tako odličnimi predstavniki gasilstva največjih narodov, ki so združeni v Mednarodnem tehničnem komiteju za preprečevanje in borbo proti ognju.

Ime te vaše veleugledne najvišje mednarodne organizacije je pa prav tako skromno, kakor je velika skromnost in nesebičnost vsega

prostovoljnega gasilstva. Zakaj prostovoljno gasilstvo bi morali po pravici imenovati armado dejanske ljubezni do bližnjega, ki naj bo vsemu človeštvu zgled nesebične požrtvovalnosti do bližnjega.

Iz vsega srca pozdravljam v imenu Ljubljane vas, predstavnike armade človekoljubja, in vam želim največjih uspehov, saj bo napredek gasilstva tako v korist našega mesta in Slovenije, kakor v prid vsej kraljevini Jugoslaviji in tudi vsem narodom, združenim v vrhovni vaši organizaciji.

Od povečanja moči vaše organizacije bo imela vsaka dežela veliko korist predvsem tudi zaradi razširjanja plemenitih načel, ki vas vodijo pri delu za bližnjega. Čim več članov ima gasilska organizacija v kakem kraju ali kaki deželi in državi, tembolj ta organizacija dokazuje, da je tam tudi mnogo srčne dobrote, nesebičnosti in požrtvovalnosti, torej lastnosti, ki so temelj mirnega in dobrega sožitja med sosedi, tako na vasi in v mestu, kakor med državami in narodi.

Slovenci se upravičeno ponasamo z razmeroma izredno visokim številom prostovoljnih gasilcev, saj ta množica srčno dobrih, vedno na pomoč pripravljenih moških in mladeničev najjasneje dokazuje izredno visoko stopnjo srčne kulture našega naroda. Zato nam Slovencem in Jugoslovonom tudi drugi narodi ne morejo odrekati pravice, da povzamemo besedo, kadar gre za mirno sožitje med narodi. Naj bi ideje gasilstva pogasile ogenj sovraštva in umirile človeštvo!

Jugoslovansko gasilstvo je zraslo iz ljubezni naših prednikov do domovine, saj smo sto in stoletja prelivali kri za svojo svobodo v mladi kraljevini Jugoslaviji. — Sto in stoletja smo branili tudi Evropo in ji obvarovali kulturo krščanske ljubezni do bližnjega. In kadar smo bili v nevarnosti, da nam sovražnik zažge domove, tedaj smo bili pri obrambi domovine tudi vedno edini in složni!

Od junaških prednikov podedovano in prirojeno viteštvo je našemu narodu jamstvo, ki bo ohladilo medsebojna nasprotja in pogasilo plamene strasti. Gasilska načela nesebičnosti in požrtvovalnosti naj razplamte v vseh srcih ogenj ljubezni in vere v močno kraljevino Jugoslavijo.

Medtem so neštete množice gasilcev in drugih obiskovale gasilsko razstavo, gasilci sami pa so se začeli zbirati na športnem prostoru S. K. »Primorja« nasproti stadionu za glavno popoldansko skušnjo. Že pri skušnji sami se je videlo, da bo nastopilo drugi dan pri glavnem nastopu mnogo članov, naraščaja in samarijank in da so za nastop dobro pripravljene.

Istočasno je imela v srebrni dvorani hotela »Union« svojo sejo uprava gasilske zveze kraljevine Jugoslavije. Seji so pri drugem delu

Ognjemet: slika gasilskega patrona sv. Florijana.

prisostvovali zastopniki inozemskih gasilcev ter so se v prijateljskih razgovorih utrdile vezi, ki vežejo gasilce skoro celega sveta v mednarodnem tehničnem gasilskem odboru. Več jugoslovanskih gasilskih delavcev je bilo ob tej priliki odlikovanih z inozemskimi gasilskimi odličji.

V ponedeljek zvečer je bil na stadionu veličasten ognjemet, kakor ga v naših krajih še nismo videli. Neverjetno velika množica je gledala ta ognjemet, ogledali so si ga pa tudi razni odličniki. Dolgi spored ognjemet se je razvijal v lepem redu. Posebno veselje so gledalcem napravile

Starešina zveze minister Snoj da pred slavnostnim mimohodom poročilo zastopniku pokrovitelja Njeg. vis. princa Tomislava.

pisane rakete, ki so stre-sale razne barvne kroglice v gostih snopih in pa one rakete, ki so razpršile na stotine srebrnih zvezdic, da smo imeli vtis, kakor da se sipljejo zvezde z neba. Zagorel je ogromen gasil. grb z jubilejno letnico, grb v rdečem bengaličnem ognju, letnica pa v zelenem. V zeleni bengalični luči je zagorela 9 m visoka slika sv. Florijana na škrlatno rdečem ozadju. Vse množice udeležencev so navdušeno vzklikale in ploskale, ko je zagorela v lepem modrikasto-zelenem soju mogočna slika kraljeviča Tomislava v gasilskem kroju. Tisoči in tisoči gasilcev so navdušeno vzklikali svojemu pokrovitelju. — Na koncu sta v živi sliki zažarela v rdeči luči dva gasilca, ki sta z veliko vnemo gonila staromodno črpalko. Reči moramo, da smo bili z ognjemetom zelo zadovoljni.

Po končanem ognjemetu so se velike množice razšle, gasilci so večinoma šli počivat, da zberejo moči za velike nastope prihodnji dan.

Glavni kongresni dan

Ko so se gasilci na praznik Velike gospojnice zbudili, jih je najprej pozdravil — dež. Lilo je izpod neba in ni obetalo biti nič lepše. Kazalo je, da nastopi ne bodo mogoči. Najbolj razočarani in obupani so se že odpeljali z vlaki in avtomobili domov, drugi zopet iz bližnje in daljne ljubljanske okolice niso prišli v Ljubljano. Vodstvo nastopov — kongresni tehnični odbor — kljub temu ni obupalo. Gasilci, ki so prišli na zbirališča za slavnostni pohod, so vztrajali. Mnogo jih je vedrilo po raznih hišah, vežah in hodnikih v bližini zbirališč. Ko se je pa videlo, da se bo vreme zjasnilo, je vodstvo izdalo povelje za zbiranje in za slavnostni pohod. Nobene druge nezgode ni bilo kakor to, da se je pohod začel eno uro pozneje. Kljub vsem neprilikam je bilo v sprevedu 9.820 slovenskih gasilcev — od teh je bilo 900 naraščajnikov in 120 samarijank — in 1.631 gasilcev iz ostalih banovin. Slovenski gasilci so korakali v osmerostopih po župah, ki so se vrstile po abecednem redu v enako močnih četah.

Mimohod je po izjavi merodajnih faktorjev potekel v redu. Poleg gasilcev je bilo v sprevodu prikazano tudi gasilsko orodje po zgodovinskem razvoju in to od najpreprostejše ročne brizgalne do modernih avtomobilov in magyrosove le-

stve. Razvoj gasilskega orodja je organizirala župa Ljubljana mesto. — Sprevod so zelo poživile tudi narodne noše iz vseh krajev države in pa skupina 50 dimnikarjev v svečanih oblekah.

Na slavnostnem odru zbrani odličniki med mimohodom.

Več ko eno uro se je pomikal veličastni sprevod gasilcev iz Aleksandrovo, Tyrševo in Masarykovo v Miklošičevo ulico, mimo slavnostne tribune, čez Marijin na Kongresni trg. Veličastna je bila ta slika razširjenosti in strumne organiziranosti gasilstva. V taki moči gasilstva v naši državi še ni bilo videti. Pokazalo se je, da je gasilstvo velika sila v našem narodnem življenju, ki pomeni res močnega činitelja pri vzgoji naroda.

Sprevod je začela skupina fanfar s krasno državno zastavo. Nato je prišla prva skupina z velikanskim kipom sv. Florijana, patrona gasilcev, katerega so stražili gasilci mariborske gasilske čete v predpisanih novih delovnih oblekah z bakljami v rokah. — V prvem delu spreveda so bile skupine iz najoddaljenejših krajev države, tako iz Beograda vrbaske, primorske, drinske, zetske, dunavske, moravske in vardarske banovine. Med njimi so bile lepo razvrščene godbe in narodne noše iz teh pokrajin. Bila je to pisana reka, ki jo je občinstvo na obeh straneh širokih ulic navdušeno pozdravljalo. Nad glavami urejenih vrst so se ponosno vile dragocene zastave v slogu južnoslovenskega umetnega tkalstva, nekatere med njimi so bile dragocene po svoji

Kakor reka so šle mimo slavnostnega odra čete slovenskih gasilcev v osmerostopih.

starosti in slavnih spominih ter bogatih zlatih vezeninah. Številno so bile zastopane gasilske čete iz dunavske banovine. Vojvodinci so se okrasili z žitnim klasjem. Njih zastave in prapori so nosili lepe vence

iz žitnega klasja! Pač zunanji simbol o plodnosti lepe in bogate vojvodinske zemlje. Tuje delegacije so naravnost občudovale te skupine. Med njimi so bili pomešani Srbi, Hrvatje in tudi mnogi Slovenci. Vzklikanja ni bilo ne konca ne kraja.

Nato so se začele vrstiti posamezne gasilske župe slovenskih gasilcev, razdeljene v čete, in sicer kar po abecednem redu po okrajih. Vsi okraji so se z veličastnimi zastavami razvrstili pred strmečimi gledalci. Gasilska vojska je tudi strumno korakala v strnjениh osmerostopih, brez vsakega prestanka, v krasnem redu kakor veletoč, ki mu noče biti ne konca ne kraja.

Sredi te množice gasilskih krojev, samarijank in naraščaja, so se po ulici pripeljale skupine gasilskega orodja. Bil je to zgodovinski pregled razvoja gasilstva pri nas. Štirje gasilci so samotež pripeljali dve brizgalni najstarejše vrste, ki sta že Bog ve kdaj skromno polivali vodo na goreče domove, danes pa sta dragocen spomin gasilskih pričetkov pri nas. — Nato so prišle skupine z novejšim gasilnim orodjem, brizgalnami, lestvami, cevmi, od prvega napredka pa do najmoderneje dobe, ki je bila zastopana z dolgo vrsto motornih brizgalnic. — Pozornost sta

Mladi gasilci so strumno in ponosno pozdravljali odličnike pri slavnostnem mimohodu.

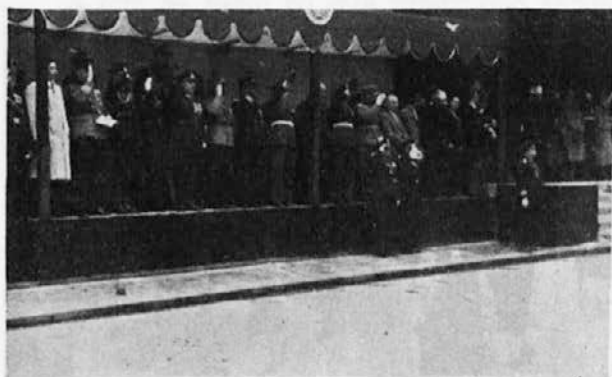
Gasilci iz donavske banovine so za mimohod svoje zastave okrasili z venci žitnega klasja.

vzbujali dve brizgalni na paro, ki sta bili zakurjeni in sta na skromen način razodevali svoj preprosti sestav.

Ko so te zanimive skupine odšle mimo, so se spet odprle zatvornice ljudske množice. Prišel je drugi del sprevoda gasilskih vrst, od kraja Ljubljana okolica do kraja Šmarje pri Jelšah. Tudi ta del je živahno prekinjen z godbami in zastavami od najstarejših pa do najnovejših v modernem slovenskem slogu. Kakor na občinstvo na obeh straneh ulice, tako je sprevod tudi na visoke predstavnike na slavnostni tribuni napravil najmočnejši učinek. Največjega priznanja pa so bile deležne narodne

318

noše, ki so se v pisani reki pomikale po ulici. Med njimi so bili zastavni fantje, otroci, brhka dekleta v zlatih avbah, žene v pečah, haloška dekleta, narodne noše iz Panonije, Bele krajine in celo iz Mežiške doline.

Inozemski gasilski zastopniki so z občudovanjem gledali slavnostni mimohod.

ki so ga za to veličastno priložnost bogato okrasili. Nekoliko pred oltarjem so bili postavljeni stoli za častne goste, ki so jih do zadnjega zasedli.

Pogled na kongresni trg je bil nekaj edinstvenega. Na pločniku pred nunsko cerkvijo je stala močna fronta narodnih noš, okrog spomenika sv. Trojice so se v polkrogu razvrstile gasilske zastave in prapori, od spomenika navzdol pa tja do Filharmonije so stale goste vrste gasilcev. Ves Kongresni trg je bil nabito poln gasilcev v krogjih.

Ob pol 12. uri je stopil na stopnišče pred nunsko cerkvijo prevzvišeni škof ljubljanski dr. Gregorij Rožman in spregovoril sledeče besede:

Gasilci! Vaša velika organizacija je zrastle iz one svete korenine, katero je Gospod Jezus Kristus vsadil v to dostikrat tako trdo in kruto življenje: »Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe« (Mt 22, 39).

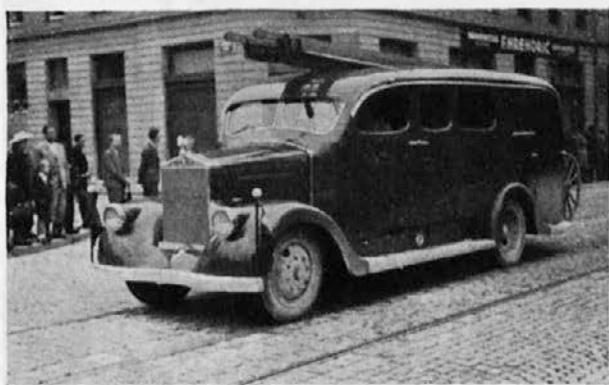
Kaj hočejo te vaše čete — posajene po vsej naši domovini? Odgovor na to daje vaš gasilski pozdrav: »Na pomoč!« — Kjer koli je pomoči treba, tam ste vi pripravljeni! Kdor koli je pomoči

potreben, temu ste vi na razpolago! — Ali je ogenj, ki pokončava bivališča ljudi in njihovo imetje; ali je voda, ki uničuje delo pridnih rok, ruši in podira poslopja; ali je potres, ki z blazno grozo napolni ljudi in jih bega,

Na Kongresnem trgu

se je zbrala v najlepšem redu ogromna in nepregledna množica gasilcev in skupin iz sprevoda. Za slavnostnimi gosti je vdrla na Kongresni trg gosta množica gledalcev in kmalu je bil ves prostor med univerzo in Zvezdo, od nunske cerkve do Glasbene Matice, poln vernikov.

Na stopnišču znamenja sv. Trojice pred nunsko cerkvijo je bil oltar,

Popolnoma zaprt gasilski avto — najnovejša beseda gasilske tehnike — v slavnostnem mimohodu.

ko njih hiše pokajo in se podirajo — ali pa sovražnik v nečloveški vojski napada mirne prebivalce zaledja — kar koli je, kar preti mirnemu in varnemu življenju ljudi — tedaj ste gasilci tu in pomagate reševati, vzbujate pogum in odpornost v obupanih, strtih srcih.

Nič ne vprašujete, kdo je, kakšen je tisti, ki ga je zadela nezgoda. Nič ne premišljate, da imate svoje delo, svoje dolžnosti. Bodisi podnevu bodisi ponoči pustite delo, prekinete počitek, ne štedite s trudom, ne računate s povračilom, tvegate zdravje, tvegate celo življenje samo da bližnjemu pomagate. Samo na to mislite, na to svojo pozornost obračate, da čim temeljiteje odstranite nevarnost, da je škoda tem manjša. — Ta vaša pripravljenost, pomagati vedno in vsakomur, je jasen, vsem umljiv izraz ljubezni do bližnjega. One ljubezni, katero je Kristus postavil za temelj vseh človeških medsebojnih odnosov in ki je prav tako izraz nepokvarjene človeške narave in ki jo je Kristus povzel v besede: »Vse, kar hočete, da bi ljudje vam storili, storite tudi vi njim« (Mt 7, 12).

Ljubezen do bližnjega pa je suha veja, ki ne raste iz debla ljubezni božje. Ljubezen do

Narodne noše so slavnostno povorko napravile pestro in slikovito: skupina panonskih (slovenjegoriških) narodnih noš iz Maribora.

sadu ne more roditi, ako bližnjega in ljubezen do Boga sta samo dve močočni veji iz istega debla kakor je povedal Gospod: »Ljubi Gospoda, svojega Boga, z vsem srcem in vso dušo in vsem mišljenjem. To je največja in prva zapoved. Druga pa je njej enaka: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe. Na teh dveh zapovedih stoji vsa postava in preroki« (Mt 22, 37—40).

Na Kongresnem trgu med sv. mašo.

Gasilci! Pravilno in dosti globoko pojmovana služba v ljubezni do bližnjega dvigne vsakega

člana na višjo etično raven, ga oplemeniti in spopolni, da se mora to v njegovem življenju poznati. Služba v prav pojmovani ljubezni do bližnjega vzbudi v človeku najboljše in najplemenitejše sile, ki so zmožne človeka

razviti v popolnejšo osebnost, ki je sicer obče človeška, a v globini vendar pristno krščanska, da zraste človek v oni duhovni lik, »ki je po Bogu ustvarjen v pravičnosti in svetosti resnice«.

S tem pa samo po sebi zamre ono škodljivo in napačno mnenje, da si naj gasilec za žrtve v službi ljubezni do bližnjega išče nadomestilo v plitvih veseljih s pijačo in plesom, da se s tem odškoduje za trdo delo bližnjemu v korist in da zbere materialna sredstva za času in potrebam primerno opremo svoje čete.

Kar se tiče materialnih sredstev, moramo se pač vsi zavedati, da v lastno korist nudimo gasilecem potrebna sredstva za opremo brez veselja, ki moralno več škodujejo kot morejo materialno v najboljših primerih koristiti.

Kar se pa tiče nadomestila za žrtve, mora prodreti spoznanje, da velikih žrtev gasilstva noben bežen užitek, nobena površna zabava ne more nadomestiti, ampak da je sad žrtev lastna duhovna rast in spolnitev lastne osebnosti in da je v tem za vsakega največje plačilo vseh žrtev. Žrtve iz ljubezni, ki končno v Bogu korenini, so ono toplo sonce, v katerem zorijo sadovi, ki v večnost trajajo in se z ničemer ne morejo nadomestiti.

S službo bližnjemu služi gasilstvo Bogu, najvišjemu Gospodarju, ki dovoli naravnim silam, da skušajo opraviti razdiralno in uničevalno delo, ki pa je obenem dal človeku sredstva in voljo, da se pred pretečimi nevarnostmi zavaruje, se jih ubrani in njihovo pogubno delo zavre — in tako iz podrtin nova lepša in popolnejša dela gradi.

Gasilec z deli ljubezni do bližnjega medsebojne človeške odnose etično spolnjuje, na krščanske temelje postavlja in tako Kristusa posnema in z njim sodeluje. Saj je Kristus v nedosegljivi popolnosti pokazal lastne žrtve za bližnjega, ko je svoje življenje dal za odrešenje in osvobojenje vseh nas, da je mogel njegov apostol Janez nam vsem zapisati besedo: »Na tem smo ljubezen spoznali, da je on dal življenje za nas, tudi mi smo dolžni, za brate dati življenje« (I Jan 3, 16).

Za službo v ljubezni do bližnjega s Kristusom ima gasilec pravico do plačila. To plačilo ni samo hvaležnost ljudi in priznanje oblasti — marveč plačilo Onega, ki ne plačuje z minljivimi dobrinami, ki so nezmožne človeku žrtve poklica poplačati, ampak z večnim plačilom, s katerim povrača, kar smo Njemu samemu storili. Saj je dejal: »Resnično povem vam: kar ste storili kateremu izmed teh mojih najmlajših bratov, ste meni storili« (Mt 25, 40). — V tem smislu naj Bog vas in vašo organizacijo blagoslovi, naj vam v službi bližnjemu ob strani stoji, da boste v

Nastop na stadionu: ponosno se je dvignila velika državna zastava pred začetkom nastopa.

ljubezni do bližnjega iz ljubezni do Boga napredovali v korist narodu in državi, se razvijali v neprestani duhovni rasti v popolnost krščanskega človeka sebi v srečo, Bogu v slavo. — Amen.

Krasne besebe ljubljanskega vladike, ki so jih zvočniki ponesli do zadnjega kotička Kongresnega trga in po radiu po vsej deželi, so globoko dojmile zborovalce.

Po pridigi je škof ob asistenci kanonikov dr. Zupana in Šiške daroval sv. mašo, med katero je igrala železničarska godba »Sloga« pod vodstvom dirigenta Svetela. Krasen je bil prizor pri povzdigovanju, ko se je priklonil cel gozd praporov okrog oltarja.

Slavnostno zborovanje

Takoj po sv. maši je stopil pred mikrofonski aparat starešina Gasilske zajednice dravske banovine dr. Kodre ter začel zborovanje. Pozdravil je ime-

noma vse navzoče visoke zastopnike in goste ter nato med velikimi ovacijami zborovalcev prečital vdanostne brzojavke Nj. Vel. kralju Petru II., Nj. Vis. kraljeviču Tomislavu in Nj. kr. Vis. knezu namestniku Pavlu. Godba je zaigrala državno himno. — Za dr. Kodretom je spregovoril starešina Jugoslovanske gasil. zveze minister Fr. Snoj:

Gasilci v popolnih slavnostnih oblekah izvajajo proste vaje.

Delov naše lepe Jugoslavije ste se zbrali in prišli k nam v Slovenijo, v našo belo Ljubljano. Prišli ste hrvatski in srbski gasilci, da ramo ob rami s svojimi slovenskimi tovariši manifestirate za svojo gasilsko idejo, da pokažete enotnost in slog, moč in disciplino!

Pred dvema leti je naša gasilska organizacija nenadoma zašla v krizo. Zadela jo je velika in težka preizkušnja. Zamajala se je v temeljih in marsikdo se je bal za njen obstoj! Takrat sem ob zaključku zagrebškega gasilskega kongresa zaklical dobesedno tole: »Prepričan sem, da bo naše gasilstvo tudi to preizkušnjo prebrodilo in da bo končni efekt te preizkušnje ta, da bo naše gasilstvo izšlo iz nje močnejše in silnejše in da ob zopet zbralo v svojih vrstah vse brate naše Jugoslavije, da bo delalo za dobrobit posameznih narodov v čast in ponos naše Jugoslavije in našega mladega kralja Petra II.«

Danes, dragi tovariši in bratje, smo lahko veseli in srečni, ko vidimo, da je bila takratna naša vera in zaupanje v moč gasilske misli in gasilske ideje upravičena. Vse težave smo prebrodili, preizkušnjo srečno prestali! Zopet so vsi gasilci naše lepe Jugoslavije združeni v svoji skupni organizaciji Gasilski zvezi kraljevine Jugoslavije in današnji praznik

Danes — tovariši in bratje gasilci — je naš dan, naš praznik! Iz vseh

se vrši v znamenju sloge in bratstva slovenskega, hrvatskega in srbskega gasilstva. — Vesel in srečen sem, da lahko to dejstvo ugotovim danes na tem lepem in veličastnem zborovanju vsega jugoslovanskega gasilstva.

Danes, ko se ves svet zvija v krčih, ko lahko najmanjša iskra užge evropski ali svetovni požar — danes, ko je pri nas doma popustila napetost, ko živi vsa Jugoslavija v enem samem velikem upanju in pričakovanju, pa ima ta skupna manifestacija slovenskih, hrvatskih in srbskih gasilcev še svoj poseben značaj in pomen!

Mi gasilci smo pokazali pot — pot sloge in bratstva, pot ljubezni, pravičnosti in spoštovanja!

Tovariši in bratje! Prva dva kongresa dneva sta bila posvečena delu, tehničnemu delu, organizacijskemu delu. Iskali pa smo tudi potov in načinov, kako poživiti gasilske misel, pravega gasilskega duha, ljubezni in bratstva in ga zanesti v vsako našo kmetško, v vsako delavsko, pa tudi v vsako meščansko hišo!

Današnji dan pa je posvečen tudi Bogu, kateremu smo se pravkar pri sveti maši poklonili, posvečen pa je tudi naši zmagi!

Naše delo v kongresnih dneh, naša številčna moč, naš današnji nastop, strumen in samozavesten vaš korak, red in disciplina — vse to pomeni zmago, zmago nad vsemi, ki so do danes gasilsko organizacijo omaloževali in ji odrekli mesto, ki ji pripada!

Povedali smo pred vso javnostjo, kaj hočemo, pokazali in dokazali smo, kaj zmoremo, koliko je v nas sile in moči!

Tovariši, bodite ponosni, da ste člani velike naše gasilske armade, armade miru, ljubezni in pravice. Skrbimo, da bomo v sebi samem zgradili pravega človeka — človeka pripravljenega na žrtve, na odpoved — človeka z jasnim in vedrim čelom, pogumnega, samozavestnega in odločnega. — Taki gasilci, taka gasilska armada bo vedno zmagovita, priborila si bo ugled in spoštovanje, zavzemala bo odlično, najodličnejšo mesto v narodu in državi.

Vsa ta gasilska armada pa naj služi narodu, iz katerega je izšla in katerega del je! Služi naj državi, naši lepi, močni in složni Jugoslaviji in njenemu vladarju kralju Petru II. — Na pomoč!

Ko je nehalo odobravanje po govoru ministra Snoja, je spregovoril resorni minister Cejović:

Počaščen se čutim, da vas kot resorni minister najlepše pozdravim in da vam čestitam, da ste se v tako velikem številu zbrali na tem kongresu. Prijetno mi je tudi, da vidim nepregledne čete slovenskih gasilcev, a še dražje mi je, da vidim poleg njih tisoče in tisoče delegatov iz vseh

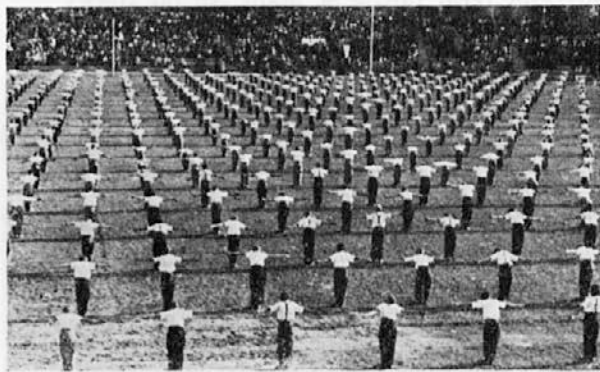

Bolničarke Rdečega križa nastopajo.

krajev naše velike domovine. Ista vera v skupno bodočnost Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki je pred 20 leti pomagala osnovati jugoslovansko gasilsko zvezo v Ljubljani, ista ljubezen do bratov Slovencev vas je tudi ob tej priložnosti priklicala v Ljubljano, da proslavimo 20 letnico naše gasilske organizacije.

Jubileje slavimo zato, da bi pregledali preteklost in se ozrli v bodočnost. Dragi bratje Slovenci, na vaši gasilski preteklosti vam morem samo čestitati. Ustanavljali ste gasilske čete vztrajno in požrtvovalno, tako da danes skoraj ni vasi, kjer ne bi stal tudi vaš gasilski dom. Poleg prekrasnih cerkva, ki so jih sezidali vaši predniki, da bi ljudstvo približali Vsemogočnemu Bogu, poleg prosvetnih in združnih domov, ki ste jih zgradili, da bi širili narodno prosveto in narodno zavest in gospodarstvo samostojnost, ste

doprinesli velike žrtve, za katere vedo samo oni, ki so ustanavljali in organizirali posamezne gasilske čete, ki so na tem lepem kongresu doživele tako velik praznik.

Naši korajžni mladi gasilci pri prostih vajah.

Po končanem slavnostnem zborovanju so se gasilci razšli, telovadci so že prej odšli proti stadionu. Na športnem prostoru »Primorja« so vsi nastopajoči dobili kosilo. Vzorna organizacija priprav je pripomogla, da so bili v četrto ure vsi postreženi, čeravno jih je bilo skoro 3.000. Tudi v tej priliki se je pokazala sijajna organizacija, ki je sploh bila vidna vse dni gasilskega kongresa.

Glavni nastop

Kakor je bil predpoldanski nastop, slovesen mimohod pred najvišjimi predstavniki, sv. maša na Kongresnem trgu in slavnostno zborovanje nekaj, česar slovenski gasilci še nismo doživel, tako je vendar na zunaj bil popoldanski nastop na praznik Velike Gospojnice višek vseh kongresnih prireditvev. Lepo okrašen stadion, prizorišče že tolikih lepih prireditvev, je ta popoldan doživel enega najlepših nastopov v svojih prostorih. Slavnostna tribuna je bila polna odličnih zastopnikov in gostov, nabrežine stadiona so skoro do zadnjega zasedli gasilci v svojih temnomodrih krojih, narodne noše iz vseh krajev države in mnogi prijatelji gasilcev, ki niso hoteli zamuditi prilike, ogledati si ta nastop. Povsod je vladalo veselo in praznično razpoloženje, slavnostne fanfare so napovedale začetek nastopa. Režija nastopa samega je bil v večjih rokah pod vodstvom predsednika kongresnega tehničnega odsega tov. Rupnika Jožefa. Nastopi so brez-

hibno sledili drug drugemu in povsod je vladal vzoren red. — Najprej so prikorakali na stadion v dveh peterostopnih kolonah člani-gasilci v svojih slavnostnih krojih. Ko so se zvrstili v areni, se je dvignila na drogu pred slavnostno tribuno velika državna zastava in godba je zaigrala državno himno. Člani so nato izvajali učinkovite proste vaje, za katere so jim tisoči gledalcev vedno znova dajali burna priznanja. Bil pa je tudi edinstven pogled na to valujočo množico, nastopajočo v temnomodrih krojih s kapami na glavi.

Ko so člani odšli iz arene, so pred častno tribuno prikorali zmagovalci, ki so si v tekmah priborili prva mesta. Minister za telesno vzgojo Cejović, starešina zveze minister Snoj, vrhovni inspektor gasilske službe kraljevine Jugoslavije Pintar Ilija, mnogi člani zvezine uprave in drugi gasilski odličniki so zapustil častno tribuno ter se podali v areno in tam na slovesen način izročili zmagovalcem priborjene trofeje. Starešina naše zajednice je zmagovalcem izročil še posebna priznanja zajednice.

Kot gosti so nato nastopili obvezniki telesne vzgoje iz mestne občine ljubljanske. V areno je priteklo okoli 400 mladeničev v zelenkastih kratkih hlačah in enakih srajcah. Hitro so se postavili in naenkrat napravili kraljev monogram »P II« in med navdušenjem in ploskanjem gledalcev je godba zaigrala državno himno, ki jo je stoje poslušal ves stadion. Potem so obvezniki nastopili s prosto vajo in z živahnimi igrami z medicinsko žogo, nakar so v hitrem teku zapustili stadion.

Gasilci iz donavske banovine so pod vodstvom inspektorja Szaboa pokazali šolske orodne vaje in z njimi svojo izredno dobro izvežbanost. Naše gasilce so te vaje v toliko zanimalo, ker je v novem vežbovniku za orodje predviden enak način šolskih vaj.

Nastop gasilcev celjske župe s plinskimi maskami je bil učinkovit, dobro pripravljen in tudi nastop je bil dober. — Kočevski gasilci so nastopili s svojimi posebnimi vajami s sekiricami, samarijanke z Jesenic in Primskovega pa s svojimi prostimi vajami.

Najbolj učinkovit ter v čuvstva segajoč je bil nastop gasilske župe Ljubljana mesto in bolničark Rdečega križa; pod vodstvom župnega starešine Pristovška Stanka so izvajali prekrasno alegorijo, ki je označevala borbo gasilcev s temnimi elementi, na drugi strani pa samarijansko nalogo Rdečega križa. Vajo je sestavil zdravnik dr. Franta Mis. Vaja je že sama na sebi zelo učinkovita, povzdigne pa še njeno učinkovitost spremljajoča godba. Vaja, izvajana z večjo množico nastopajočih, more pri vsakem gasilskem nastopu res učinkovati.

Več ko 600 mladih gasilcev je nato pokazalo proste vaje. Če pomislimo, da smo začeli mlade gasilce organizirati šele letos in da so se ti mladi gasilci morali za svoj nastop zelo hitro pripraviti, bomo razumeli, zakaj smo bili vsi, ki smo ta nastop gledali, izredno presenečeni.

Predno so odšli mladi gasilci iz arene, se je predsednik kongresnega pripravljalnega odbora tovariš Japelj Pavle zahvalil vsem udeležencem s sledečimi besedami:

Veličastni gasilski dnevi se bližajo svojemu koncu. Tisoče vitezov sv. Florijana je zbrala kongresna Ljubljana v teh dneh, da izpriča svojo neomajno zvestobo do svoje rodne grude, do svoje mile in drage domovine, da izpriča vso globoko vdanost svoji narodni državi in njenemu najvišjemu predstavniku kralju. Iz vseh delov naše domovine ste pri-

hiteli, tamkaj izpod okrvavljenega Kajmakčalana, Kosova, junaške Vojvodine in od sivega očaka Triglava. Vsi skupaj smo se povezali v bratski ljubezni, se med seboj spoznali in sklenili še globlje prijateljstvo in ljubezen. Nas gasilce ne razdvajajo nobene politične niti druge misli in težnje, ker smo prepojeni čiste ljubezni. V teh težkih časih, ko se svet maje v temeljih, je v sredini najmanjšega slovanskega naroda bil kongres miru, kongres ljubezni in bratske vzajemnosti med vsemi narodi tega sveta. Bog daj, da bi globoko odjeknil v dušah in srcih tistih, ki naše ideje nočejo, oziroma jo ne marajo sprejeti. Pristrčna zahvala vsem vam, ki ste počastili to naše gasilsko slavje. Vtise, ki ste jih sprejeli v teh dneh, nesite širom naše domovine in krik ljubezni naj se razvije tudi preko meja v vse države, v vse narode.

Hvala vam vi prvi jugoslovanski in slovenski tekmovalci, ki ste v plemeniti borbi za napredek našega gasilstva mnogokaj prestali, samo da bi koristili čimbolj svojemu narodu.

Tudi vam telovadci in vsem drugim nastopajočim, pristrčna zahvala za vse tiste prečute noči po trudapolnem dnevu, ko ste se pripravljali za ta nastop.

Hvala vam visokospoštovana gospoda za udeležbo. Mi pa vam obljublamo, da bomo vedno budno stali na straži vaših domov in vašega premoženja. Saj je naše geslo: Bogu v čast in bližnjemu v pomoč. Raznetimo ogenj ljubezni, ki naj mogočno zagori pod praporom sv. Florijana, božjega zaščitnika v mogočnem zublju.

Ponovno vam, dragi tovariši, izrekam najtoplejšo zahvalo kot predsednik kongresnega odbora z željo, da bi ta kongres rodil obilo uspehov na vseh gasilskih področjih.

Sledeči nastop, rajalni pohod članov, je bil prvotno zamišljen in tudi pripravljen kot ena najlepših točk popoldanskega sporeda. Radi pičlega časa je pa moral biti skrajšan. Z več ko 50 gasilskimi prapori na čelu je prikorakalo v areno v dveh kolonah okroglo 4.000 gasilcev, obe koloni sta se pred častno tribuno zajedli druga v drugo in v lepem mimohodu tvorili deseterostop ter tako nudili gledalcem lepo sliko.

Izredno spretnost in strumnost je pokazala gasilska župa Ljubljana mesto, ko je nastopila z vsemi svojimi vozovi in motorkami. Deset motornih brizgaln se je postavilo v areni v krogu, na sredi pa je motorna magyrus-lestva. Na kratko povelje se je lestva začela dvigati v zrak, na vrh nje pa je stal že gasilec s cevjo v roki in se z lestvo vred dvignil v višino 30 metrov. Pri vseh motorkah so se gasilci pripravili, z visoke lestve pa je začela škropiti pod nebo bela zračna pena, najmodernejši gasilski pripomoček.

S tem so bili kongresni nastopi končani. Gasilci so se razšli. V natlačeno polnih vlakih so odhajali na svoje domove z močnimi vtisi teh veličastnih prireditev. In človek ne more vedeti, komu se je bolj neizbrisno vtisnilo v spomin in čustva vse tisto vrvenje in dogajanje ob kongresnih dneh: ali onim, ki so kot tekmovalci in nastopajoči le kot majhen del velike gasilske armade vse tiste dogodke v množici doživljali, ali oni, ki so pri predpripravah in vodstvu vseh prireditev v kongresnih dneh gledali plačilo za svoj trud in napore. Gotovo je, da je naš kongres nad vse pričakovanje lepo uspel, da se sadovi že danes po tako kratkem času kažejo in da bodo ti sadovi še lepši in obilnejši v prihodnjih časih.

Nekaj sličic s kongresa

Doma

»Tovariš starešina, jaz ne morem na kongres!« »Zakaj ne, saj si se prijavil!« »Nimam temnih hlač!« »Ti jih jaz posodim.« Dobro, ta je bil odpravljen. — Pride drugi: »Tudi jaz nimam temnih hlač!« »Moj Bog, draga duša, ali misliš, da imam štacuno za hlače? Kakšne pa imaš?« »Zelene!« Prinesi jih!« Kupili smo črno barvo, hlače v kotel in dobili smo krasne hlače, zdi se mi, da so bile nazadnje temnozeleno-modro-črne-rjave, no temne so le bile. Nič zato, če je imel Jože na praznik, ko je tako lilo, na svoji koži raznobarvne riže in lise, ker so »šle na dežju hlače ob barvo«, kakor pravimo, vendar paradne so bile in postavil se je naš Jože, ki je tudi drugače »fejst« fant. — Mladi tovariš France je visel zadnje dni pred kongresom neprestano pri starejšem tovarišu Janezu. »Stric, ali bomo šli danes v gasilski dom, stric, ali imamo danes vajo, stric, ali imate že kolajno?« Stric gor, stric dol, tako je bil navdušen naš Francl. Stricu je bilo že nerodno, vendar je bil vesel in je rekel: »Naša gasilska armada še ne bo propadla, ker za nami prihajajo taki, kakršni smo bili mi, ko smo bili tudi še fantje mladi.«

V ponedeljek zjutraj smo bili zgodaj na nogah. Še moji budilki se je zmešalo zaradi kongresa: drdrala je tako navdušeno, da je na nočni omarici zaplesala, napravila salto mortale, padla na tla in... je ostala cela, jaz pa sem nadaljeval spanje pravičnega in sem bil vesel, da sem jo za eno urico ogoljufal. Ha, ha, ha!

In potem na potu na kolodvor. Voz za vozom. Prepevali so tovariši, veseli, razigrani, dobre volje, s paketi, v katere so ljubeznive ženske in drage mamice zavile razne dobrote, da ne bi bil možiček, oziroma sinko lačen v Ljubljani, ki jo je morda prvič videl. — In na železnici: veselo prepevanje, srečanje z vstopivšimi tovariši je krajšalo pot do bele Ljubljane. Naj kar tukaj pribijem: *Naši gasilci so s svojim vedenjem pokazali, da so vredni vitezi sv. Florijana.* Kaka izjema le potrjuje to mojo trditev.

Otvoritev kongresa

Odzvali smo se klicu našega starešine dr. Kodreta in pripomogli, da je bila Unionska dvorana polna vnetih poslušalcev. Kaj naj rečem? Bil sem ganjen ob tej veličastni manifestaciji za ljubezen do bližnjega, ki je bila obenem tudi manifestacija za mir med narodi. Globoke misli, ki jih je podal v svojem referatu naš neumorni starešina zajednice in vseslovanske zveze dr. Kodre, naj nam služijo kot kažipot za naše bodoče delo in odobravam njegov poziv naši inteligenci, naj vstopi v naše vrste. Krasni referat tov. prof. Modica o pasivni obrambi pred napadi iz zraka me je presunil in želel sem si ob koncu: Kuge, lakote in vojske, reši nas, o Gospod! Kot balzam je vplivalo na nas predavanje tov. samarijana dr. Frante Misa. — Ko sem gledal vrste tovarišev pred in za menoj, ki so vneto poslušali, sem v duhu vzkliknil: Ponosen sem, da sem gasilec!

Glavna skušnja

Tovariš starešina Rupnik! Če si danes zdrav in če ti glava še pokoncu stoji, tedaj se zahvali Bogu in številnim prijateljem, ki so ti želeli moči

in vztrajnosti, da si svojo težko nalogo tako odlično izvršil. Vodstvo tako ogromnega tehničnega aparata, imeti na vajejih neznane ljudi, ki so prišli iz vseh krajev naše domovine, je umetnost. »Vse tiste, ki ste ga danes polomili, prosim, naj se jutri potrudijo.« Halo, ta in ta ne krije, halo, malo bolj gibčno, halo pazite, tri štiri . . . itd. »Kaj pa je z rajalnim pohodom, ali še ni pripravljen?« Skoz na Primorje smo slišali tvoj klic, dragi Rupnik, in smilil si se nam, pa smo vendar še in še mečkali, preden smo prikorakali. Vlil si nam s svojo obzirnostjo poguma, da smo še bolj posvetili svoje misli predmetu.

Srečanja

Bil sem priča in tudi objekt srečanj. Tovariši so se videli s tovariši iz svetovne vojne, drugi spet, ki so skupaj služili v jugoslovanski vojski, jaz sam sem srečal sorodnika, ki ga nisem videl že 11 let, svoje bivše učence, ki sedaj delajo čast gasilski armadi. Videl sem prizore, ko so se stari znanci objemali in se veselili ob nenadnem svidenju.

Ognjemet

Nisem mislil, da bo zanimanje za to prireditev tolikšno. Neverjetno! Še dobro uro pred pričetkom sem si priboril dober prostor blizu tribune. Nestrpno čakajočo množico je tolažil napovedovalec pri mikrofONU z raznimi posrečenimi domislicami, n. pr.: Halo, malo potrpite, Bog Slovencev ne zapusti; če niso bili žejni, so bili pa lačni. Ravnokar so mi prinesli denarnico; kdor jo je izgubil, naj pride na tribuno, opozarjam pa, da je — prazna. Tu joka 12 letni fantek, ki se je izgubil, pridite ponj. Če pa je izgubil mož ženo, fant dekle, ni treba javiti, se bodo že »pol najdlji«. — Pred menoj je sedel starejši dobrodušni gospod, ki je, preden je sedel na cementno stopnico, razprostrl precejšnjo zalogo časopisnega papirja podse. Pa pride reditelj in ga prosi, naj se malo umakne. »Umaknil pa se ne bom, ko sem si komaj malo svoj sedež ogrel.« — »Halo, bliže tribune, se je začela promenda, ko na Aleksandrovi . . .« Itd. In nazadnje: »Tvrdba Pirota, ljudski glas, božji glas, treba bo začeti.« In res kmalu smo občudovali krasni spored, ki se je razvijal pred našimi očmi. Bilo je lepo, kakor — ne vem kje.

Prenočišče

Kadar prenočujem izven doma, vsaj prvo noč ne najdem pravega počitka. Pač moč navade! Še huje je to pri skupnih prenočiščih. Vendar smo se imeli v hotelu Slama na Poljanski cesti prav imenitno. Ko sem stopil še pred gasilsko policijsko uro v naš hotel in v posamezne apartmane, so nekateri že prav sladko spali. Drugi zopet so se umivali. Našel sem tudi jaz prostorček, a dolgo nisem mogel zaspati. Kako bi neki! Slišal sem razne glasove tovarišev, ki so smrčali v raznih nijansah (odtenkih): eden, ko da bi valil kamenje po lesenih stopnicah; drugi, ko da bi z veliko žago žagal drva; tretji je piskal; četrti vzdihoval na vse mile viže, ne vem zakaj; peti spet žvižgal; zase pa ne povem, ker končno tudi ne vem, v katero vrsto smrčačev spadam, reči mi pa tudi nobenden noče nič, ker sem pač »predpostavljeni«, prmejkokoš! Tako smo srečno in brez posebnih zapletljajev dočakali jutra. Stoj! Le enkrat je motil nočno tišino solopevec, ki se je drl, ko je stopal po stopnicah. Če bi vsaj »vorenk« zapel, na pr.: »Jaz pa gori po štengcah grem, kamor navajen sem«, mu

ne bi zameril, ampak dajal je od sebe strahovite glasove, ki so segli — ne do srca — do mozga. Pa sem mu takoj oprostil, vsak se je pač po svoje veselil kongresa.

Poudarjam še to, da v našem prenočišču nismo imeli časti, seznaniti se s kako zastopnico živalstva, ker so bile vse spalnice desinficirane. To so mi zatrjevali tudi drugi tovariši, ki se spoznajo na razne pasme bolh, stenic, uši itd.

Jože Rupnik, predsednik kongresnega tehničnega odbora, ki je vodil vse kongresne nastope.

kot na povelje sfrčale v kot. Na zbirališču so se izvršili zadnji pregledi in kmalu je padlo povelje: »Župa naprej!« Proč žalost, proč vsakdanje misli, sedaj smo strumni vojaki, cesta je naša, svet je naš, ljubezen vzklikajoče množice nam bije naproti, cvetje pada na našo pot. Vsi pazimo na korak, na udarce bobna, komaj se še oziramo, čeprav nas pozdravljajo dragi znanci in znanke. Prvi zavoj, dobro je šlo, drugi zavoj, osmerostopi se ne trgajo, tretji zavoj, korakamo kot falanga. In kmalu se zasliši povelje: »V paradnem koraku!« in »Pozdrav na desno!« Kar je sledilo, se ne da popisati, to je treba doživeti. In vendar, ko korakamo mimo tribune »ne vidi nič, ne sliši nič«, tako na zunaj, notri pa je razbijalo srce, ha, vse mišice so bile napete, živci kot strune, najraje bi bil zavriskal, ko smo šli mimo odličnikov, mimo dragih znanih in neznanih obrazov. Tudi to

Naš dan

Na praznik zjutraj. Pogled skozi okno. Brrrrrr. Bog se nas usmili! »Žalost je žalost v srce šla...« Mravljišče je bilo zbegano, in nič upanja, da neha liti. Doma naj bi padalo, kjer smo dežja potrebni, pa ne tu, pa ravno danes. Kaj bo? Telefoniram, oglasi se rediteljska pisarna. Vprašam, ali bo sprevod, ali ne. Ne vedo. Kličem zajednico. Nič glasu. Pride kurir s poveljem, da je vse za eno uro preloženo. Lije pa kar naprej in naprej. Pa hajd zopet nazaj na slamo. Pravili so mi tovariši, da so se šele sedaj dobro naspali. Pa so se »vremena Kranjcem zjasnila«. Nehalo je deževati. »Na zbirališča«, se je glasilo povelje tov. inšpektorja Dolenca, ki je s svojim mirnim nastopom tolažil marsikatero zbegano dušo. Veselje med nami velikansko. Kovčegi, aktovke, že pripravljene za odhod, so

je šlo mimo. Oddahnil sem se, pa ne zaradi navora, temveč zaradi zavesti, da je šlo vse po sreči. Kaj za to, če so se mehurji na nogah razpočili, kaj za to, če so nas bolele noge, če je kapljal pot curkoma po naših licih, ko smo vendar svojo nalogo srečno izvršili. Iz dna srca je kipela na kongresnem trgu proti nebu molitev: Hvala Ti, dobri Bog, da si nam dal dočakati ta lepi, prelepi dan.

Nastop na Stadionu

Ne bom popisal popoldanskega nastopa na Stadionu, ker je to storilo naše vrlo časopisje v izdatni meri. Povem le to, da take gasilske manifestacije Ljubljana gotovo še ni doživela. Koga naj hvalim? Vse. Koga in kaj naj kritiziram? Nič in nikogar. Vsi brez izjeme so dali iz sebe vse, kar so mogli. Mladi in stari so tekmovali med seboj, kdo bo pokazal večje vrline. Od nastopa članov pri prostih vajah, preko nastopa naraščaja, obveznikov telesne vzgoje, vaj s sekiricami, maskami, ganljivega prizora ljubljanske župe pod vodstvom starešine Pristovška, s samarijan-kami, ki je izvabil solze itd., do veličastnega rajalnega pohoda, vse, vse je bila visoka pesem ljubezni do bližnjega, do sočloveka.

Domov

Prehitro so minuli naši dnevi, prehitro je bilo konec vsega, vse zunanje lepote, toda v naših srcih bo živel spomin na to, kar smo doživeli, do smrti. S temi mislimi iz s hvaležnostjo do vseh, ki so nam to pripravili, smo se odpeljali na svoje domove.

Hvala vam vsem, ki ste dali iniciativo za kongres, hvala gasilski zajednici, kongresnemu odboru in vsem, ki ste pripomogli, da smo mogli črpati novih moči za naše delo v prid bližnjega.

Tovariš starešina Rupnik! Tebi pa slovesno obljubljam, da bomo prihodnjč bolj pazili pri rajalnem pohodu, da ne bomo več slišali Tvoj mili glas »Halo, zdaj pa kar vsi tecite«, seveda v kolikor nas ne bo poklical do tedaj Večni Starešina v svoj Stadion.

Žrebanje efektne loterije Gasilske zajednice dravske banovine v Ljubljani

Žrebanje se je pričelo dne 16. avgusta t. l. ob 21. in je trajalo brez odmora do 9.15 dne 17. avgusta t. l. Žrebanje se je izvršilo v prostorih imenovane Gasilske zajednice javno ob navzočnosti občinstva in pod stalnim nadzorstvom javnega notarja in kontrolnega organa finanč. oblasti.

Izžrebane so bile te številk srečk in so zadele:

29.215 (dobitek št. 1 — avto), 3.488 (dobitek št. 2 — avto), 44.611, 41.389, 43.393, 34.653 (dobitki — motorna kolesa), 39.867, 2.246 (dobitka št. 7 in 8 — šivalna stroja), 45. 012, 18.133, 24.707, 23.852, 28.358, 48.193, 4.069, 25.952, 45.216, 4.350 (dobitki št. 9—18 — moška dvokolesa), 30.949, 40.504, 49.086, 14.030, 10.984, 8.473, 35.617, 12.274, 29.367, 11.762 (dobitki — ženska dvokolesa), 37.365, 25.576, 25.652, 8.524, 17.575, 8.184, 14.750, 28.745, 31.359, 17.379, 10.098, 18.640, 26.137, 9.398, 45.031 (dobitki št. 29—43 — moška dvokolesa), 33.284, 24.777, 37.361,

15.046, 8.762, 32.586, 47.999, 46.076, 35.938, 27.872, 8.260, 8.565, 29.690, 26.420, 22.808 (dobitki št. 44—58 — ženska dvokolesa).

Dobitke št. 59—1.000 so zadele:

20, 231, 232, 299, 355, 453, 756, 834, 862,
1.018, 1.060, 1.069, 1.133, 1.214, 1.325, 1.459, 1.461, 1.485, 1.523, 1.745,
1.751, 1.756, 1.911, 1.984,
2.019, 2.197, 2.274, 2.310, 2.353, 2.460, 2.498, 2.558, 2.639, 2.902, 2.987,
3.043, 3.176, 3.224, 3.500, 3.501, 3.512, 3.517, 3.703, 3.871, 3.906, 3.933,
3.934,
4.018, 4.167, 4.197, 4.221, 4.229, 4.277, 4.288, 4.298, 4.316, 4.352, 4.356,
4.402, 4.425, 4.450, 4.480, 4.488, 4.572, 4.667, 4.735, 4.801, 4.961,
5.042, 5.063, 5.068, 5.120, 5.232, 5.251, 5.279, 5.322, 5.328, 5.343, 5.396,
5.426, 5.439, 5.569, 5.647, 5.650, 5.728, 5.758, 5.771, 5.803, 5.826, 5.949,
6.007, 6.025, 6.116, 6.131, 6.167, 6.190, 6.222, 6.252, 6.302, 6.436, 6.474,
6.537, 6.568, 6.593, 6.611, 6.622, 6.629, 6.655, 6.659, 6.730, 6.736, 6.769,
6.937, 6.973,
7.045, 7.208, 7.327, 7.371, 7.449, 7.505, 7.543, 7.604, 7.681, 7.819, 7.852,
7.864, 7.882, 7.888,
8.050, 8.132, 8.210, 8.378, 8.458, 8.484, 8.525, 8.605, 8.625, 8.658, 8.686,
8.774, 8.869, 8.876, 8.908, 8.938, 8.955,
9.046, 9.099, 9.172, 9.239, 9.313, 9.325, 9.343, 9.414, 9.429, 9.440, 9.505,
9.595, 9.648, 9.668, 9.695, 9.697, 9.769, 9.930, 9.958, 9.988,
10.015, 10.042, 10.061, 10.170, 10.225, 10.245, 10.267, 10.333, 10.348, 10.381,
10.418, 10.441, 10.451, 10.474, 10.545, 10.663, 10.724, 10.818, 10.849, 10.878,
10.909, 10.960, 10.980, 10.996,
11.016, 11.020, 11.052, 11.057, 11.070, 11.078, 11.158, 11.302, 11.305, 11.390,
11.418, 11.459, 11.460, 11.486, 11.519, 11.588, 11.617, 11.645, 11.728, 11.800,
11.874, 11.904, 11.978, 11.903,
12.072, 12.121, 12.131, 12.281, 12.304, 12.436, 12.579, 12.636, 12.723, 12.748,
12.862, 12.971,
13.068, 13.118, 13.129, 13.164, 13.192, 13.224, 13.228, 13.260, 13.592, 13.630,
13.700, 13.737, 13.777, 13.842, 13.887, 13.917, 13.936, 13.968,
14.016, 14.038, 14.049, 14.058, 14.070, 14.120, 14.139, 14.174, 14.205, 14.243,
14.264, 14.342, 14.361, 14.371, 14.405, 14.997,
15.009, 15.011, 15.012, 15.037, 15.066, 15.104, 15.154, 15.265, 15.376, 15.438,
15.455, 15.464, 15.484, 15.543, 15.550, 15.575, 15.624, 15.628, 15.635, 15.794,
15.899, 15.919,
16.194, 16.225, 16.226, 16.297, 16.382, 16.466, 16.470, 16.509, 16.669, 16.671,
16.672, 16.834, 16.889, 16.920, 16.947, 16.963,
17.104, 17.129, 17.141, 17.172, 17.201, 17.404, 17.418, 17.426, 17.511, 17.512,
17.520, 17.533, 17.843, 17.909, 17.945, 17.960, 17.993,
18.015, 18.057, 18.101, 18.116, 18.117, 18.131, 18.139, 18.224, 18.256, 18.281,
18.367, 18.373, 18.382, 18.386, 18.418, 18.652, 18.667, 18.674, 18.699, 18.733,
18.740, 18.773, 18.859, 18.862, 19.000,
19.314, 19.344, 19.434, 19.502, 19.518, 19.630, 19.667, 19.722, 19.782, 19.848,
19.908,
20.015, 20.282, 20.511, 20.546, 20.552, 20.554, 20.563, 20.580, 20.624, 20.656,
20.658, 20.667, 20.726, 20.743, 20.757, 20.772, 20.849, 20.861, 20.891, 20.946,
20.951, 20.964, 20.969,

21.047, 21.078, 21.094, 21.110, 21.209, 21.211, 21.252, 21.275, 21.313, 21.316,
21.387, 21.467, 21.503, 21.509, 21.516, 21.533, 21.606, 21.607, 21.645, 21.683,
21.694, 21.713, 21.733, 21.769, 21.868, 21.953,
22.058, 22.134, 22.149, 22.197, 22.205, 22.238, 22.260, 22.284, 22.392, 22.480,
22.488, 22.499, 22.528, 22.556, 22.582, 22.596, 22.628, 22.653, 22.658, 22.733,
22.780, 22.995,
23.041, 23.131, 23.156, 23.198, 23.230, 23.284, 23.286, 23.302, 23.308, 23.408,
23.471, 23.554, 23.582, 23.804, 23.944,
24.032, 24.038, 24.039, 24.220, 24.315, 24.385, 24.393, 24.505, 24.538, 24.562,
24.652, 24.693, 24.734, 24.759, 24.784, 24.799, 24.823, 24.829, 24.844, 24.861,
24.884,
25.038, 25.047, 25.070, 25.077, 25.160, 25.168, 25.183, 25.206, 25.215, 25.223,
25.368, 25.401, 25.453, 25.496, 25.565, 25.587, 25.691, 25.730, 25.758, 25.761,
25.800, 25.889, 25.981, 25.998,
26.022, 26.095, 26.101, 26.103, 26.251, 26.263, 26.329, 26.366, 26.372, 26.389,
26.391, 26.414, 26.569, 26.574, 26.590, 26.632, 26.719, 26.754, 26.914, 26.929,
26.996,
27.008, 27.062, 27.103, 27.109, 27.160, 27.223, 27.266, 27.306, 27.498, 27.542,
27.597, 27.632, 27.678, 27.735, 27.797, 27.838, 27.847, 27.924, 27.942, 27.952,
28.029, 28.110, 28.164, 28.234, 28.349, 28.396, 28.784, 28.785, 28.920, 28.968,
29.026, 29.138, 29.219, 29.277, 29.279, 29.472, 29.486, 29.500, 29.531, 29.574,
29.576, 29.601, 29.721, 29.786, 29.874, 29.879, 29.881, 29.949, 29.955,
30.149, 30.160, 30.168, 30.206, 30.261, 30.308, 30.317, 30.434, 30.509, 30.539,
30.559, 30.684, 30.726, 30.727, 30.788, 30.842, 30.873, 30.972, 30.996,
31.006, 31.010, 31.097, 31.151, 31.275, 31.310, 31.383, 31.489, 31.500, 31.568,
31.611, 31.624, 31.672, 31.674, 31.680, 31.782, 31.833, 31.847, 31.876,
32.021, 32.047, 32.158, 32.173, 32.183, 32.223, 32.254, 32.264, 32.370, 32.391,
32.455, 32.562, 32.476, 32.630, 32.703, 32.713, 32.744, 32.748, 32.788, 32.799,
32.816, 32.817, 32.870,
33.092, 33.230, 33.243, 33.347, 33.373, 33.393, 33.394, 33.434, 33.463, 33.486,
33.654, 33.692, 33.717, 33.849, 33.890,
34.028, 34.052, 34.124, 34.167, 34.169, 34.186, 34.194, 34.204, 34.496, 34.549,
34.639, 34.657, 34.700, 34.963, 34.971,
35.007, 35.024, 35.027, 35.032, 35.046, 35.051, 35.181, 35.245, 35.363, 35.518,
35.526, 35.554, 35.713, 35.731, 35.843, 35.801, 35.846, 35.871, 35.875, 35.972,
36.100, 36.205, 36.355, 36.373, 36.385, 36.497, 36.605, 36.694, 36.727, 36.853,
36.881,
37.043, 37.064, 37.099, 37.106, 37.124, 37.156, 37.187, 37.210, 37.355, 37.415,
37.531, 37.590, 37.620, 37.659, 37.693, 37.802, 37.857, 37.921, 37.978,
38.119, 38.220, 38.265, 38.273, 38.313, 38.494, 38.540, 38.662, 38.679, 38.695,
38.727, 38.771, 38.834, 38.844, 38.860, 38.906, 38.945, 38.969, 38.993,
39.001, 39.123, 39.140, 39.145, 39.270, 39.278, 39.327, 39.375, 39.390, 39.448,
39.501, 39.524, 39.586, 39.638, 39.639, 39.662, 39.753, 39.773, 39.818, 39.898,
39.917, 39.926, 39.953,
40.007, 40.143, 40.185, 40.250, 40.373, 40.416, 40.476, 40.530, 40.581, 40.678,
40.681, 40.689, 40.735, 40.742, 40.773, 40.854, 40.862, 40.877, 40.941, 40.955,
41.019, 41.021, 41.058, 41.062, 41.197, 41.287, 41.306, 41.308, 41.378, 41.381,
41.383, 41.405, 41.489, 41.544, 41.688, 41.702, 41.755, 41.810, 41.897, 41.933,
41.942, 41.962, 41.964,

42.059, 42.114, 42.348, 42.398, 42.467, 42.552, 42.559, 42.614, 42.642, 42.625,
42.730, 42.798, 42.818, 42.824, 42.860, 42.899, 42.913, 42.951, 42.983,
43.220, 43.410, 43.439, 43.514, 43.517, 43.543, 43.609, 43.619, 43.631, 43.693,
43.731, 43.733, 43.845, 43.847, 43.877, 43.907, 43.934, 43.991, 43.997,
44.017, 44.032, 44.058, 44.138, 44.140, 44.170, 44.179, 44.189, 44.225, 44.233,
44.236, 44.296, 44.355, 44.378, 44.409, 44.460, 44.503, 44.523, 44.533, 44.546,
44.635, 44.649, 44.741, 44.748, 44.844, 44.987,
45.183, 45.297, 45.329, 45.355, 45.577, 45.598, 45.627, 45.628, 45.720, 45.755,
45.777, 45.888, 45.906, 45.949, 45.978,
46.066, 46.078, 46.084, 46.115, 46.178, 46.240, 46.248, 46.364, 46.402, 46.446,
46.593, 46.630, 46.634, 46.654, 46.675, 46.681, 46.697, 46.737, 46.760, 46.775,
46.797, 46.814, 46.865, 46.971, 46.936, 46.973,
47.016, 47.247, 47.253, 47.281, 47.337, 47.471, 47.575, 47.666, 47.744, 47.790,
47.868, 47.871, 47.887, 47.925, 47.935, 47.965,
48.035, 48.040, 48.050, 48.074, 48.083, 48.141, 48.163, 48.260, 48.377, 48.400,
48.441, 48.457, 48.480, 48.491, 48.635, 48.672, 48.829, 48.873, 48.881,
49.061, 49.069, 49.118, 49.131, 49.132, 49.169, 49.181, 49.195, 49.221, 49.251,
49.253, 49.277, 49.307, 49.388, 49.408, 49.422, 49.445, 49.495, 49.546, 49.564,
49.606, 49.610, 49.681, 49.784, 49.924.

Ta vrstni red je napravljen zaradi lažjega pregleda. Pravilni vrstni red izžrebanih srečk je posvedočen v notarskem zapisniku.

Člani loterijskega odbora:

Dolinar Josip l. r.,

Lah Mihael l. r.,

Mikuž Zdravko l. r.

Dobitki se bodo oddajali počenši od 21. avgusta t. l. do 21. oktobra t. l. vsak dan od 10—12 in od 16—18 (z izjemo nedelj in praznikov) pri Gasilski zajednici dravske banovine v Ljubljani, Tyrševa cesta št. 29 proti izročitvi dotične izžrebane srečke. Dobitki se morejo prejeti tudi potom gasilskih čet, a se morajo stroški morebitnega prevoza po železnici plačati. Če pa kdo zahteva, da se mu dobitok pošlje na kakšen drug naslov, se bodo stroški zaračunali proti povzetju. Dobitki, ki bi ne bili dvignjeni do vključno 21. oktobra t. l., zapadejo v korist podpisane Gasilske zajednice.

Gasilska zajednica dravske banovine v Ljubljani,

dne 19. avgusta 1939.

Predsednik: *Dr. Kodre* l. r.

Tajnik: *Mežek Franc* l. r.

★

Glavne dobitke so dosedaj dvignili lastniki sledečih srečk:

št. srečke 29.215 (avto »Opel-Kadet«) je prejel Albin Branc, delavec KID, Jesenice; št. 3.488 (avto D. K. W.) je prejel Jože Saveli, pol. stražnik, Brežice; št. 41.389 (motocikl N. S. U.) je prejel Alojz Pleskovič, pos. sin, Bršljin; št. 43.393 (motocikl »Ardie«) je prejela Marija Kramaršič, Ljubljana, Rimska c. 9; št. 39.867 (šiv. stroj »Pfaff«) je prejel Franc Pavšič, Ljubljana VII., Podjunska; št. 2.246 (šiv. stroj »Pfaff«) je prejel Ivan Tršan, Sv. Valburga št. 13.

Srečk se je razprodalo ca. 40.000, četam in posameznikom se jih je razposlalo ca. 4.000 kot nagrado, tako je ostalo Gasilski zajednici še ca. 6.000 srečk.

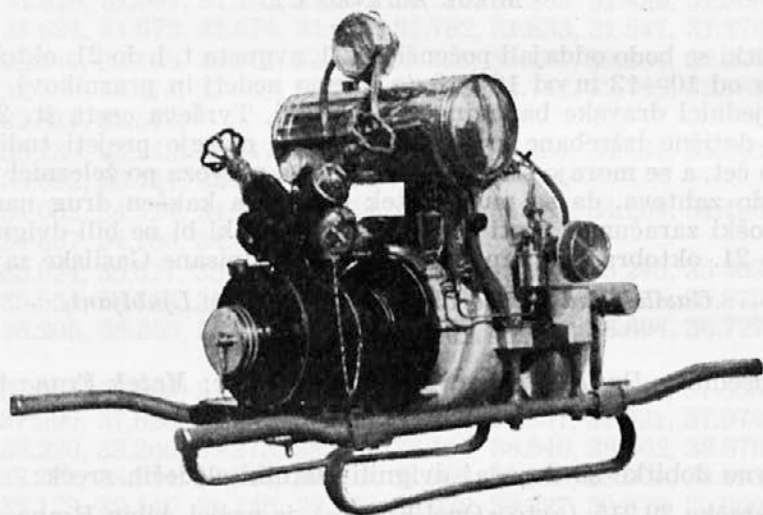
Večji del dobitkov bo ostal v banovini, precej nedvignjenih pa bo odposlanih na čete in posameznike v južne kraje naše države.

Pri tem žrebanju je bila sreča najbolj naklonjena revnejšim slojem ljudstva, posebno takim, ki so kupili le po eno srečko. Tako je dobil avto »Opel-Kadet« delavec, ki je kupil edino srečko od sodelavca.

Loterijski odsek se iskreno zahvaljuje v imenu zajednice vsem kupovalcem in prodajalcem srečk, — četam in posameznikom, — zahvaljuje pa se vsem tvrdkam, katere so darovale za loterijo dobitke v blagu in denarju, zahvaljuje se vsem tovarišem, ki so darovali ali naprosili mnogo dobitkov, predvsem gospej dr. Kodretovi, ki je nabirala dobitke, prodajala med znanci srečke in vstopnice ter tov. Ferdinandu Avsecu, župnemu tajniku v Novem mestu, ki je izprosil doma in v Ljubljani do 100 dobitkov.

Vsem gasilski pozdrav »Na pomoč!«

Po tako lepo uspelem kongresu: Gasilci, ne pozabite na svoje izpopolnjevanje! Naročite gasilske strokovne knjige! Gasilska zajednica vam pošlje »Vadnik«, »Samarijan«, »Gozdni požari«, »Stavbarstvo« itd.

Najcenejše in najzanesljivejše motorne brizgalne, kakor tudi bronaste zvonove v vseh velikostih izdeluje tvrdka

„ZVON“, Št. Vid nad Ljubljano

Gasilska strategija

Kar je v gospodinjstvu le priporočljivo, je v delavnicah in v obrtih neobhodno potrebno. Tam naj bo voda za gašenje malih požarov vedno v zadostni količini priročno pripravljena. Pri naši običajni brezbriznosti pritrjujmo posode z vodo za gašenje pod plombo na določenem mestu in opremimo jih z napisom: »Samo za gašenje ognja!«, sicer porabimo posode in vodo tudi v druge svrhe in ko ogenj nenadno izbruhne, sigurno niso pri roki.

Vodo za gašenje ognja moramo redno obnoviti, pozimi pa moramo skrbeti, da ne zamrzne. To prav lahko dosežemo, če ji dodamo kuhinjsko sol. Raztopina 3,3 kg čiste kuhinjske soli v 10 litrih vode prenese mraz do 17° C. Tako vodo smemo hraniti le v lesenih posodah.

Preskrba vode za gašenje malih požarov je kaj enostavna zadeva in ne povzroča posebnih izdatkov. Uporabijo se lahko rabljeni sodi, za zajemanje vode iz sodov pa stara kuhinjska posoda, če ravno je malo pokvarjena. Dobro je, če si primerno uredimo tudi vodovod za neposredno gašenje malih požarov. To je mogoče, če ima voda dovolj pritiska. Pritisk 2½ atm. pri odprti pipi zadošča; v pritličju mestnih hiš je skoraj vselej na razpolago.

Drug način preskrbe vode za gašenje malih požarov je namestitev aparatov za ročno gašenje, ki jih izdelujejo razne tvrdke, kakor Minimax, Guwy itd. Ti aparati vsebujejo sorazmerno malo gasilne tekočine (6—12 litrov). Ko se sprožijo, razvijajo pritisk in mečejo tekočino do višine kakih 10 metrov.

Za gašenje večjih požarov moramo seveda imeti večje količine vode. V večjih naseljih, ki so dobro preskrbljena z uporabno vodo, pa tudi v večjih tovarnah z dovoljnimi uporabnimi pogonskimi in hladilnimi vodami, je tudi za gasilske svrhe dovolj vode na razpolago. Kjer je pritisk tolikšen, da cevi lahko priključimo naravnost na vodovod, namestimo pri iztokih posebne omarice s cevmi in ročnikom za prvo silo.

Pri novih vodovodih glejmo na to, da se ustvari sklenjen vodovodni sistem in da so vodne cevi zadostnega premera. Vodovod naj ustreza tudi zahtevam bodočih let. Predvidi naj se verjetno razširjenje vodovodnega omrežja. Omrežje naj bo tako razpredeno, da je celo na-

ZA SPOMIN

Peter Kovač

V gasilski četi Dol pri Hrastniku je zahtevala smrt letos že tretjo žrtev. Po daljši bolezni, katero je prenašal z Jobovo potrpežljivostjo, je umrl naš vrli član Peter Kovač, miren in skromen tovariš, ki se je vedno rad odzval klicu trobente k izpolnjevanju gasilskih dolžnosti. Četa ga bo ohranila v blagem spominu. Naj počiva v miru!

Pomembnejši spominski dnevi

1. septembra 1286 je bil umeščen grof Majnard na Gosposvetskem polju za koroškega vojvodo. Majnard je pomagal Rudolfu Habsburškemu v njegovem boju proti češkemu kralju Otokarju in Rudolf se mu je oddolžil. Umeščenje se je vršilo v slovenskem jeziku! Koliko smo od tedaj na Koroškem nazadovali!

1. septembra 1796 je bil rojen pesnik Miha Kastelic; umrl je dne 22. oktobra 1868. Bil je ustanovitelj in urednik »Kranjske Čebelice«, ki je rojila petkrat, 1830 do 1833 in 1848. Najvažnejši pesnik »Čebelice« je bil Prešeren, začel je pa ta pesniški zbornik izdajati učeni ljubljanski profesor Matija Čop (1797—1835).

4. septembra 1834 je bil v Ljubljani rojen prirodopisec in pripovednik Fran Erjavec; umrl je dne 12. januarja 1887 v Gorici, kjer je bil profesor prirodopisa. Spisal je več prirodopisnih knjig in ustvaril je slovensko prirodopisno izrazoslovje. Namesto suhega opisovanja živali

je rajši risal njih življenje (Mravlja). Pisal je tudi basni in živalske pripovedke (Palček in orel, Kapitolske gosi, Bolni zdravega nese), povesti in črtice (Ni vse zlato, kar se sveti), popotise, prevajal je pravljice in nabiral je jezikovno blago po Slovenskem. S kakšno slastjo smo kot dijaki brali njegove spise! In še danes jih radi beremo.

4. septembra 1852 je bil na gradu Brdu rojen pisatelj Janko Kersnik; na Brdu je bil pozneje tudi notar in je tam umrl leta 1897. Pisal je romane (Na Žerinjah, Ciklamen, Agitator, Testament), povesti in novele (Lutrski ljudje, Očetov greh) ter črtice (Kmetске slike). V notarskem poklicu je bil vedno v dotiku s kmetom in ga je zato tudi dobro poznal. Najrajši je risal podeželsko gospodo v dobi čitalnic in taborov, ko je z veseljicami, kresovanjem, malenkostnimi prepiri o volitvah in podobnih prilikah zapravljal čas.

14. septembra 1850 je bil rojen Anton Mahnič, začetnik slovenskega katoliškega gibanja; umrl je 24. decembra 1920 v Zagrebu. Izdajal je mesečnik »Rimski katolik«, v katerem je razvijal nazore, ki jih je imel za prave, neustrašeno in brez kompromisa.

21. septembra 1905 je bila v St. Vidu nad Ljubljano otvorena prva slovenska gimnazija. Ustanovitelj ji je bil naš nepozabni vladika Anton Bonaventura Jeglič. Naše gimnazije in realke so bile pred vojno ali čisto nemške ali pa dvojezične; na teh se je vršil pouk v nižjih razredih večinoma v slo-

selje dobro preskrbljeno tako z uporabno vodo kakor tudi z vodo za gašenje večjih požarov. V naseljih je treba na vodovodnem omrežju predvideti vsaj in vsakih 150 m po en hidrant (iztok za vodo). Ko se razpravlja o napravah za preskrbo naselij in tovarn z vodo, naj ima tehtno besedo tudi gasilski strateg!

Za gašenje uporabljamo samo čisto vodo, ki naj bo na lahko dostopnih mestih v zadostnih količinah na razpolago. Na teh mestih moramo vodo obvarovati mraza in naplavin. Odpadki, listje, stelja, perje in slične naplavine zamašijo sesalni koš, tako da črpalka ne more vsesavati dovolj vode. Blato preprečuje obtok hladilne vode in zamaši sesalno šobo. Pesek in trda tuja telesa razjedajo notranje stene sesalke in sčasoma popolnoma uničijo njene lopate.

Vodo dobivamo iz studencev, potokov in rek, iz jezer ali umetnih dolinskih pregrad. Tekočo vodo zbiramo v velike vodne zbiralnike. Zbiralniki morajo biti zadosti veliki, da bo voda iz njih krila poleg vsakdanje potrebe tudi izredno potrebo ob velikih požarih. Količina rezervne vode za gašenje naj zadostuje najmanj za eno uro gašenja. Le potem lahko govorimo o zadostni preskrbi z vodo.

Vsakdanja poraba vode znaša na dan in prebivalca od 70 do 240 litrov, kar je odvisno od kulturne stopnje in industrijske pomembnosti dotičnega naselja. Če vpoštevamo največjo vsakdanjo porabo, potrebuje vsak prebivalec na uro po 10 litrov, dočim porabi srednje velika motorna brizgalna vsako uro 60.000 litrov, torej toliko, kolikor bi moglo največ potrošiti v istem času 6.000 prebivalcev.

Vodo napeljujemo od kraja pridobivanja na kraj rabe s posebno napravo, t. j. z vodovodom v ožjem pomenu besede. V širšem pomenu besede pa obsega vodovod tudi naprave za pridobivanje in čiščenje pitne in uporabne vode.

Večja naselja in večje tovarne naj se oskrbujejo z vodo, enotno razpolagajo z napravo. Vodni zbiralnik naj leži po možnosti tako visoko, da so tudi višja nadstropja hiš in domačije v višjih legah preskrbljene z vodo. Potem ne potrebujemo črpalnih naprav za dviganje vode v še višje zgrajene zbiralnike. Pritisk vode pri odjemalcu je odvisen od višinske razlike napram zbiralniku. Če leži zbiralnik n. pr. za 30 m višje kakor iztok, potem je pri iztoku (teoretično) pritisk 3 atmo-

sfer. Tak pritisk zadostuje kolikor toliko tudi za gasilske svrhe in lahko vodo dobivamo neposredno od hidrantov. Če moramo računati z občutljivo izgubo pritiska v tlačnih ceveh, priključimo na hidrant brizgalno in je hidrant le posreden dobavitelj vode.

Motorne brizgalne ne smemo priključiti na hidrant s sesalno cevjo, temveč le s posebno tlačno cevjo. Če odvzema motorka več vode, ko je priteče, se stene tlačne cevi stisnejo druga ob drugo in opozorijo strojnika, da porabi brizgalna preveč vode, če pa je brizgalna priključena na hidrant s sesalno cevjo, tega ne more opaziti in nevarnost je, da nastanejo v vodovodu brezračni prostori in lahko morda že itak slabe stene vodne cevi popustijo.

V mestih se gasilci skoraj vedno poslužujejo hidrantov. Imajo prav za prav lahko delo, posebno če je mreža hidrantov na gosto in smotrno razpredena. Zanje je vprašanje preskrbe vode za gašenje velikih požarov prav lepo rešeno. Vodo dobivajo večinoma iz podzemskih hidrantov. Ti so nameščeni tako, da njihova glava ne seže nad cestišče. Lego takih hidrantov moramo skrbno označiti z napisi na bližnjih hišah ali s posebnimi znaki, da jih hitro najdemo. Vendar to ponoči in v snegu ni posebno lahko, zato so nadzemski hidranti bolj priporočljivi, posebno za manjše kraje.

Pozimi je treba paziti, da podzemski hidranti niso zasneženi, in da se tudi redno odstranjuje led. Dvižna cev vsakega hidranta mora imeti poseben iztočni ventil za samodejno izpraznitev. Ko se hidrant zapre, izteka skozi ta ventil voda iz dvižne cevi. Če bi v tej cevi ostala voda, bi ob mrazu do globine 80 cm zmrznila in razgnala hidrant.

Da dobimo iz hidranta vodo, priključimo na podzemski hidrant nastavek, ki ima izlizek in ventil. Nastavek ima lahko tudi dva izlizeka in en ali dva ventila. Nadzemski hidranti so vidni. Za dobavo vode jih je treba le s ključem odpreti, odstraniti pokrov na njihovi spojki in tlačno cev neposredno priključiti.

Slabše je s preskrbo vode na deželi. Ravno tu treba odločno poseči vmes, da bo tudi pri večjih požarih na razpolago dovoljna količina vode. Na strateško važnih točkah četinega območja naj se napravijo dovolj velike shrambe ali zbiralniki. Paziti moramo, da se shrambe in zbiralniki

venščini, v višjih pa v nemščini. Še celo verouk se je od petega razreda naprej učil v nemščini. Klic po slovenskih gimnazijah je bil glasen, a odmeva ni bilo nobenega. Začelo se je v št. Vidu, kjer zavod ni bil državen.

24. septembra 1862 je umrl škof Anton Martin Slomšek; rojen je bil 26. novembra 1800. S pesmijo, pridigo, s poučno in nabožno knjigo, z delom za šolo in v šoli je budil narodno zavest in ljubezen do izobrazbe. In to je bilo v lavantinski škofiji, kjer je Slomšek vladikoval, še veliko večjega pomena in dosti bolj zaslužno kot na Kranjskem.

27. septembra 1825 je Jurij Stephenson (1781 do 1848) prvič javno poskusil svojo lokomotivo »Vzorec I.«. Vlekla je že 90 ton in je dosegla na uro razdaljo 24 km. Ni pa še ta železnica služila javnemu prometu, poslovala je jako neredno itd. A Stephenson je delal naprej in dne 15. septembra 1830 je bila otvorena proga Liverpool—Manchester, s čimer se začela doba železnice. Na uro je bila dosežena izredna hitrost 58 km.

28. septembra 1831 je bil rojen v Sp. Retjah pri Velikih Laščah jezikoslovec in pripovednik Fran Levstik; umrl je dne 16. novembra 1887 v Ljubljani. Slednjič je bil uradnik Licejske knjižnice v Ljubljani. Veliko je občeval z ljudstvom in je zato dodobra poznal njegov jezik, njegove navade in potrebe. Levstik je bil bojevita osebnost: neizprosni kritik, nepopustljiv narodnjak in voditelj mladine v boju z Blei-

weisom. Na življenje je gledal realistično. Njegov jezik je bil spočetka izredno klen in ljudski, pozneje mu je delal silo. Pisal je pesmi (lirske, pripovedne, šaljive in otroške, zbadljive), pripovedne spise (najbolj je znana vzorna ljudska povest Martin Krpan, 1858), slovstveno in jezikovno kritične spise in ocene (omenimo: Napa-ke slovenskega pisanja, Popotovanje iz Litije do Cateža, Crkarska pravda) in slednjic politične in borbene članke v časopisu. Njegove zasluge za slovenski jezik so izredne.

(»Naša moč«, 1937)

Streljanje zažgalo celo vas

Lani, 18. julija, je v Kolarcu, mali vasi v okraju Novi Marof, izbruhnil požar, ki je zavzel katastrofalen obseg. Vas šteje 56 hiš in okrog 400 prebivalcev. Zgorelo je 38 hiš z gospodarskimi poslopji vred. Okrog 300 ljudi je ostalo brez doma. Ko je izbruhnil požar, je bilo v vasi le malo ljudi. Vsi odrasli so bili na polju. Ko so prihiteli v vas, se je ogenj že razširil. Podicali so na pomoč gasilce iz Križevcev in vseh okoliških krajev. Okrog 200 gasilcev si je na vso moč prizadevalo, da bi ogenj omejili, uspelo pa jim je rešiti le 18 hiš. Kakor je bilo ugotovljeno, je katastrofo povzročil neki kmet, ki je streljal golobe. Med smodnik in šibre je zataknil v puško konopljo, ki jo je s šibrami vred izstrelil. Konoplja se je vnela in ogorki so padli na strehe bližnjih hiš, ki so se zaradi velike vročine vnele.

stalno vzdržujejo. V bližini rek, jezer ali drugih stalnih vod taki zbiralniki niso potrebni.

Manjše tekoče vode treba na primernih mestih zaježiti. Taka odprta mesta za črpanje vode imajo često ta nedostatek, da se nabere preveč naplavin in da pozimi zmrzujejo. Temu odpomo-remo, če zgradimo ob nabrežju dovolj globok jašek, ki ima dvojni leseni pokrov. Med pokrova položimo vrečo žaganja za toplotno izolacijo. Jašek zvežemo s strugo potom cevovoda iz betonskih cevi premera 30 cm. Ta cevovod naj bo pravokoten na smer struge in naj seže dovolj daleč vanjo, da zajame samo čisto vodo. Vtok naj bo vsaj meter pod najnižjo vodno gladino, iztok v jašek pa meter nad dnom jaška. Cevovod mora biti raven in mora imeti nekoliko padca. Na dno jaška pogreznemo $\frac{1}{2}$ m visok zaboj jašku ustrezajoče oblike. Po visokih vodah in pred črpanjem vode za gašenje izvlčemo zaboj in naplavine, ki so se nabrale v njem. Na ta način razpolagamo vedno s čisto vodo, ki tudi pozimi ne zmrzuje.

Domačije in zgradbe, ki ne ležijo ob tekočih ali stoječih vodah, morajo za slučaj požarov imeti svojo vodo. Z njo se morajo oskrbeti kakor najbolj ustreza njihovim razmeram in pa zahtevam gasilske strategije. Zelo primerna je naprava posebnih vodotesnih jam ali požarnih bazarjev, v katere se napeljujejo strešne in druge padavinske vode. Če imajo domačije korita, naj voda ne odteka, ne da bi jo poprej zajeli v dovolj velike jame, kjer je ob požarih na razpolago. Take naprave je treba redno čistiti vseh naplavin. Napraviti se morajo na mestih, kjer so vselej in ob vsakem času dostopne, torej ne n. pr. ravno pod kapom, kjer jih pozimi zasuje sneg.

Še bolj kakor poedine domačije, se morajo oskrbeti z vodo za gašenje večjih požarov vasi. Najbolj so v nevarnosti vedno naselja, ki ne razpolagajo z dovolj vode. V takih naseljih je treba napraviti večje število velikih in strategično pravilno ležečih jam ali drugih zbiralnikov vode. V te naj se napelje čim več atmosferskih in drugih vod, da so vedno polne. Seveda se morajo taki zbiralniki čistiti od vseh naplavin.

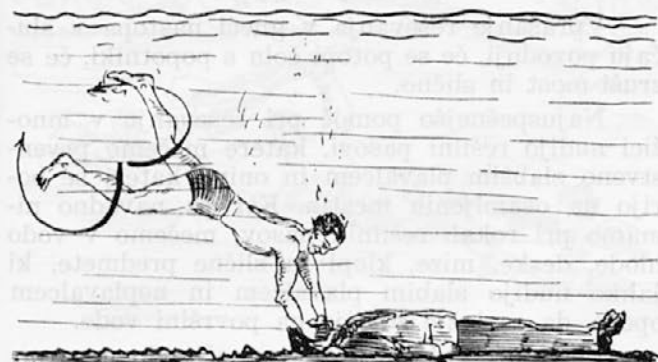
Večje ali manjše vode, ki teko skozi vas, naj se po potrebi zaježijo. Ugotoviti moramo vsa strategično pomembna mesta, kakor tudi dohodna pota. Če takih potov ni, jih moramo napraviti. Dohodna mesta naj bodo vedno lahko dostopna, tudi pozimi.

(Dalje sledi)

Reševanje iz vode

Prenos na suho

Omenili smo že, da nezavesten utopljenec najbrže še ni mrtev, akoravno leži že deset ali več

Iskanje in dviganje utopljenca na dnu vode.

minut na dnu vode. Iskati ga moramo tam, kjer se je nazadnje pokazal, v tekoči vodi pa je treba računati s tem, da ga je tok zanesel kolikor toliko naprej.

Prenos utopljenca iz plitve vode na suho.

Najprej ga bo dobro prijel pod pazduho, ga bo malo dvignil, za tem pa bo s krepkim odzivom od tal splaval na površino in plaval s tovarišem, kakor smo opisali v poglavju »Reševalni prijemi«.

Skrben reševalec se bo tako dolgo potapljal, da bo zagledal ali otipal pomoči potrebnega na dnu vode. Če je voda pregloboka odnosno neprozorna, bo žokal z daljšo prečko po dnu in bo iskal.

Na hrbtu ležečega utopljenca bo prijel za glavo, ga bo dvignil do sedečega položaja, se bo odričnil od tal in splaval z njim na površino.

Podobno bo postopal, če leži utopljenec na trebuhu.

Zdravilo proti morskimi boleznim

Potovanje po morju je dostikrat vse drugo prej kot zaželjeni oddih in tudi pri potovanju z letalom se človek, ki mu je takšno potovanje nekaj novega, kar nič dobro ne počuti. Vsakomur, kdor se je kdaj vozil z ladjo ali letalom, je znan občutek, ki mu ga je povzročila tako zvana morska bolezen. Ta bolezen pa se ne prime samo tistih, ki si včasih ob nedeljah morejo privoščiti kakšno krajše potovanje z ladjo ali letalom, pač pa tudi onih, ki so že dokaj poti prepluli ali preleteli. Čeprav je dozdaj že precej točno ugotovljeno, kakšna je prav za prav ta bolezen, ki ji je morje posodilo ime, vendar do prav pred kratkim še vedno niso našli uspešnega sredstva proti njej. Neprestane spremembe v telesnem ravnotežju imajo za posledico znane pojave, ki dostikrat nastopijo tudi tedaj, če se človek dolgo časa vozi z vlakom ali avtobusom. Proti morskimi boleznim so doslej uporabljali nekatera sredstva, ki pa so to bolezen samo ublažila, ne pa jo tudi čisto odpravila. In ta blažilna sredstva imajo dostikrat tudi druge nezaželjene pojave za posledico.

V nemških laboratorijih »Bayer«, kjer proizvajajo razna zdravilna sredstva, so pred kratkim našli tudi zdravilo proti morskimi boleznim, vsaj tako beremo v nemških časopisih. Kakor pravijo ta poročila, je novo sredstvo za zdravljenje morske bolezni silno uspešno. Ne samo to, da vsakega, ki ga je prijel morska bolezen, takoj ozdravi, pač pa ima

tudi to moč, da potnik, ki se vozi z ladjo ali leti z letalom, te bolezní sploh ne dobi, če pravočasno uporabi sredstvo, imenovano z latinskimi izrazom »coffeminal compositum«. Prenese ga tudi še tako občutljiv želodec. Proizvajajo ga v Elberfeldu v Nemčiji. Tisti, ki dosti potujejo z ladjami in letali in ki jih neprestano muči ta neprijetna morská bolezen, gotovo želijo, da bi ta poročila iz Elberfelda ne bila samo reklama.

Prvi bombni napad iz zraka

Pariški dnevnik »Excelsior« je po dolgotrajnem iskanju ugotovil, kdaj je bil izvršen prvi letalski napad iz zraka. Zgodilo se je to v bolgarsko-turški vojni 1912. Izvršil pa je napad bolgarski častnik Milkov, ki je vodil v tej vojni letalo Farmanovega tipa, ki je letelo takrat z brzino 100 km na uro.

Milkov je sprva vodil na znano trdnjavo Jedrenje izvidniške polete, s katerimi je določal pozicije turških trdnjaviških baterij. Obenem pa je z letala metal tudi letake, v katerih so Bolgari pozivali Turke k predaji. Z letalom se je spustil skoraj tik nad zemljo, tako da so ga turški častniki obstreljevali iz samokresov. Ljudstvo je takrat prvič videlo letalo. Polastila se ga je silna groza pred tem nenavadnim ptičem ter je pričelo bežati na vse strani.

Dva dni po teh izvidniških poletih se je Milkov spet dvignil nad turške postojanke ter jih bombardiral. Namesto bomb je imel običajne granate, ki jih je

V plitvi vodi ne vlečemo ponesrečenca v vodoravni legi, pač pa ga dvignemo čez pleča in ga nosimo. Prenesti ga moramo na suho mesto, kjer mu bomo nudili prvo pomoč.

Reševanje v gneči

Vprašanje reševanja v gneči nastopa v slučaju povodnji, če se potopi čoln s popotniki, če se zruši most in slično.

Najuspešnejšo pomoč pri reševanju v množici nudijo rešilni pasovi, katere mečemo prvenstveno slabšim plavalcem in onim, kateri se borijo na osamljenih mestih. Ker pa navadno nimamo pri rokah rešilnih pasov, mečemo v vodo hlode, deske, mize, klopi in slične predmete, ki lahko nudijo slabim plavalcem in neplavalcem oporo, da se lažje zdržijo na površini vode.

Plavajoče reševanje je v gneči zelo nevarno. Čim vidijo potapljajoči se izurjenega plavalca, ki je prispel reševati, se ga oklenejo in mu onemogočijo uspešno delo. Radi tega dobro ocenite položaj, preden skočite v vodo. Rešujte prvenstveno osamljene poedince in ne dovolite, da bi se vas oprijeli še drugi. Če pa so se približali, jih krepko z nogami odrinite ali pa splavajte pod vodo.

Pomoč pri nezgodah na ledu

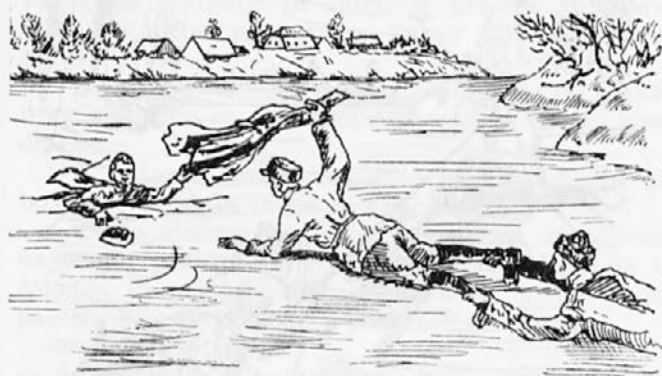
V naslednjem bomo govorili o reševanju pri nezgodah na ledu, ki se lahko pripetijo pri drsanju, lahko pa tudi vsakomur, katerega je prevarila krhka površina leda.

Neizkušenemu reševalcu se zdi na prvi pogled skoraj nemogoče uspešno reševati človeka, ki se je sredi hude zime pogreznil pod površino ledu. V resnici je precej težko in nevarno približati se ponesrečencu, še težje pa je v slučaju, če je isti izginil pod površino ledu. Videli pa bomo, da se da s pametnim postopkom prav uspešno posredovati. V naslednjem se bomo seznanili z najpogostejšimi slučajmi nesreče na ledu in z odgovarjajočimi načini reševanja.

1. Če je več reševalcev.

Primer: Na sliki vidimo fantka, kateremu se je na ledu vdrlo. Predpostavljamo, da je bilo ob času nesreče več očividcev. Kako pomagati, da tudi reševalci ne bodo izpostavljeni nevarnosti?

Na mestu kjer je led zadosti močan, naj leže prvi reševalec, pred njim previdno drugi in pred drugim v slučaju potrebe tretji. Reševalci se dr-

Reševanje na krhkem ledu.

žijo za noge, da bi si v slučaju, če bi se led vdrl, lahko pomagali. Tretji reševalec, ki je najbližji ponesrečencu, mu pomoli palico, vrv ali del obleke.

2. Če je led prešibek.

Težje je reševanje, če je led tako tanek, da niti ležečega reševalca ne more zdržati. V tem slučaju je potrebno povečati podporno ploskev. Miza, deska, lestva ali klop je najobičajnejše sredstvo, s katerim si lahko pomagata.

Mizo ali klop obrnite narobe, ležite previdno na površino in se počasi približujte mestu nesreče. Ako niste izvrsten plavač, tedaj je nujno potrebno, da vas nekdo drži za noge ali pa, da ste privezani za vrv. Ko se tako približate ponesrečencu, mu pomolite palico, ali pa ga potegnite z roko.

3. Če je ponesrečenec izginil pod ledom.

Tudi ta slučaj reševanja ni brezupen, dasi izgleda zelo težek. Najpreje morate ugotoviti, če voda pod ledom stoji ali teče. V vsakem slučaju je prvo, da vas nekdo priveže na vrv, ki naj bo tako močna, da je led ne more prerezati. Pomočnik, ki drži v rokah vrv, naj leži na mizi ali lestvi, kakor vidimo na sliki. Potapljač mora v vodo in iskati ponesrečenca s plavanjem, tipanjem in gledanjem.

Kadar zahteva nesreča, da iščemo ponesrečenca pod ledom v tekoči vodi, tedaj moramo oceniti, v kateri smeri ga nosi tok in kako hitro.

z roko metal na sovražnika. Bombni napad je izvršil na neko železniško postajo in jo porušil. Turškega prebivalstva se je polastila strahovita panika ter se je jelo umikati. Nekaj dni za tem pa je trdnjava Jedrenje padla in kmalu nato so Turki tudi izgubili balkansko vojno.

Naročajte strokovne knjige za gasilce pri Gasilski zajednici

Ta je za »hauptmana« in ne za — trobentača!

V predvojnih letih je imel v Celju dolga leta veliko in za tiste čase z modernimi stroji opremljeno mizarско podjetje Konrad Vidrih. Mojster je bil že starejši, premožen samec in poveljnik ali »hauptman« gasilcev. V njegovi delavnici je bilo zaposlenih do 20 pomočnikov. Stari je gledal na to, da je bilo vedno par njegovih ljudi v gasilski četi.

Prilika je nanesla, da je dobil zaposlitev pri Vidrihu mlad in čeden pomočnik Štefan iz tedaj madžarskega Prekmurja. Fant je bil zelo prikupljive zunanosti. Mojster ga je pa še posebno vzljudil, ker je Štefan poleg nemških drobcev govoril madžarski. Vsakih 14 dni mu je poviševal mezdo in ga je vpisal h gasilcem, kjer je prevzel mesto trobentača. Štefan je bil v gasilski preobleki kakor bi ga ulil iz bronca in trobiti je znal korajz-

no, da so se potegovale za njegovo naklonjenost vse mestne natararice ter mlajše kuharice.

Pri mojstru Vidrihu je služila za dekle, sobarico in kuharico brhka Čušova Micika iz neke vasi pod Ptujem.

Štefan in Micika sta presodila koj po prvem srečanju, da sta si zelo blizu po slovenskem rojstnem kraju ter prleški govorici.

Micika je kuhala za svojega gospoda blizu delavnice. Povsem naravno je bilo, da je smuknila večkrat na dan k Štefanovemu skobeljniku in je odnesla od tamkaj oblanja za podkurenje v štedilniku in v peči.

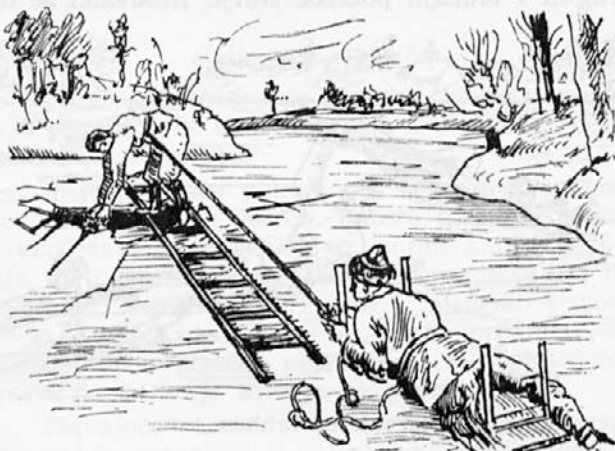
Štefan je ob tako ugodnih priložnostih, ko se je motalo okrog njegovih nog zapeljivo domače dekle, sklonil k njej, jo pobožal po licu in ji kaj pošepnil v uho, da se je krhko zasmejala in se mu je zahvaljevala s ljubeznivimi pogledi za mladostno prijaznost in naklonjenost.

Prekmurec je pri Vidrihu več zaslužil kakor stari pomočniki, bil je ponos gasilske čete kot trobentač in še mojstrova kuharica mu je stisnila tolikokrat v žep kako steklenico ali kos pečenke.

Neko soboto opoldne, ko je mladi Štefan plaval v občem zadovolju in delal načrte, kam bi jo mahnil v nedeljo z mojstrovno Miciko, ga je poklical delovodja pred izplačilom k sebi. Trobentač je bil prepričan, da mu je mojster že zopet dodjal nekaj k dobri plači in bo ob prostem času še več zabave.

Delovodja mu je izročil delavsko knjižico z besedami: »Mojster vam

Prehiteti moramo tok, na prikladnem mestu razbiti led in čakati. Četudi je včasih verjetnost uspeha zelo nizka, moramo storiti vse, da bi nu-

Miza, lestev in vrv kot pomagalo pri reševanju na ledu.

dili največ, kar more človek človeku nuditi: *rešitev pred smrtjo!*

Navodila zdravnikov, kako postopati s ponesrečenci, ki so padli v ledeno vodo, so splošno znana in jih samo na kratko ponavljamo. Če je ponesrečenec pri zavesti, mora odhiteti v nezakurjeno sobo, kjer naj se hitro sleče. Zaviti ga je treba v suhe rjuhe, hitro brisati in masirati (drgati). Če pa je ponesrečenec že izgubil zavest, tedaj se pridružijo opisanemu postopku še umetno dihanje. V vsakem slučaju pa je potrebno takoj pohiteti po zdravniku.

Še nekaj nasvetov za reševanje pri nezgodah na ledu.

Ravnaj preudarno, ohrani mirno kri!

Ne daj se motiti od drugih!

Ne hodi po ledu na kraj nesreče, približuj se v ležečem položaju!

Poglej naokrog, če so v bližini pomožna sredstva: deska, klop, miza, drog, vrv ali slično!

Če moraš pod vodo, sezuje se, sleci suknjo in odpni ovratnik!

Približuj se ponesrečencu od zadaj. Ne dopusti, da bi te v smrtnem strahu tako zgrabil (objel), da tudi sam ne bi mogel plavati!

Prva pomoč utopljenca

Ko ste prinesli utopljenca na suho, ga položite na ravna suha tla in pošljite takoj po zdrav-

nika. Na to nikar ne pozabite, ker je le zdravnik poklican in sposoben, da nudi najboljšo strokovno pomoč, posredovanje laikov pa je le prva pomoč v sili. Ker gre pri nezavestnih utopljenicah navadno za življenje in smrt, je prisotnost zdravnika potrebna prav tako, kakor ob smrtni postelji.

Takoj za tem, ko ste poslali nekoga po zdravnika, naročite še, naj vam prinesejo odeje ali kose obleke.

Utopljenca takoj razpnite povesod, da ga ne bo nikjer tiščalo in ga slecite do pasu.

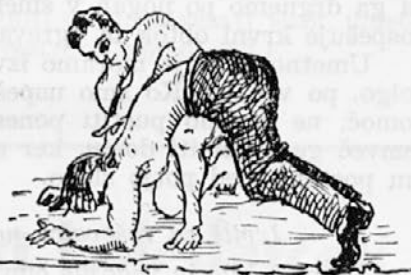
Često slišimo nasvet, da je treba utopljenca najprej postaviti na glavo, da bi iztekla voda iz želodca in pljuč. Zdravniki tega ne priporočajo, pač pa svetujejo sledeči postopek:

Pokleknite na desno koleno, čez levo stegno pa — ki je pri klečanju vodoravno — položite utopljenca tako, da visi z glavo in prsnim košem navzdol. Z eno roko mu nekoliko dvignite glavo, da bi voda lažje iztekla. Z drugo roko ga zmerno udarjajte ali trepljajte po hrptu, kar pospešuje iztek vode.

Za tem položite utopljenca na suho odejo na hrbet. Pod pleča mu podložite zložen kos obleke. Preden pričnete z umetnim dihanjem, se prepričajte, če je grlo čisto, če ni zamašeno z nesnago, ki se nahaja na dnu vode. Utopljenca odprite usta, z robcem primate za jezik in ga potegnite ven proti spodnji čeljusti v smeri brade. S prstom potipajte po grlu in se prepričajte, da ni zamašeno.

Takoj za tem pričnite z umetnim dihanjem (glej: dr. Milko Beđjanič, Samarijan, str. 88—92, Gasilska knjižnica).

Umetno dihanje se mora izvajati počasi, vestno in temeljito. Z naglico se pri tem ne koristi, včasih celo škoduje. Pogoji za uspešno umetno dihanje je, da ima utopljenec jezik zunaj in da so usta dobro odprta. Radi tega vtaknemo med kočnike košček lesa, ovit z blagom, ali primern predmet iz plutovine ali gume, jezik pa privežemo z

Prva pomoč utopljencu: izpraznitev vode.

plača za 14 dni naprej, a z današnjim dnevom ste odpuščeni!»

Ako bi bil Štefan bolj v letih, bi ga bila zadela kap pri takem iznenadenju. Prej bi bil pričakovalec, da ga bo zalezla smrt, kakor pa odpoved.

Iz presenečenja mu je pomagal delovodja z razlago: »Pri skobeljniku, pri katerem ste delali vi, je že stalo več mladih pomočnikov, h katerim je hodila Micika po oblanje. Kakor hitro je stari opazil, da steguje roke po njegovi kuharici še tako priden delavec, ga je napodil. Vi bi bili morali vedeti, da je Micika za gasilskega hauptmana in ne za mladega in čednega — trobentača.«

Štefan je pobral svoja šila in kopita ter se je preselil iz Celja v Gradec v bridki zavesti, da sta ga pripravila ob lep zaslužek »hauptmanova« Micika in oblanje!

J. G.

Sv. Florjan in rdeči petelin

Obče znano je, da si postavi malodane vsak pogorelec lepše in boljše poslopje, kakor je bilo ono, katero je postalo žrtev požara. To pritožbo dejstvo in pa visoke povojne zavarovalnine so zapeljale mnogotere do požigov. Javna tajnost je, da je toliko in toliko naselij, katera so zamenjala stara lesena in s slamo krita poslopja z novimi zidanimi po požarnih nesrečah, kojih pravi vzrok do danes ni ugotovljen in pojasnjen.

V vasi Dolgi log živi ta sosed Jaka Ovčar in Jurij Petelinšek.

Kmalu po svetovni vojni se je pojavil rdeči

petelin v Jurijevem go-
spodarskem posloplju, ki
je kljub gasilski pomoči
kot leseno pogorelo do
tal. Gasilcem je uspelo,
da so omejili ogenj sa-
mo na ta objekt in tudi
oteli domačijo soseda
Ovčarja.

Rešitev je dobrega Ja-
koba tolikanj presunila,
da je pustil naslikati na
steno hiše sv. Florjana.
Sosed Petelinšek si je s
pomočjo soseske in za-
varovalnine zgradil iz
kamna in opeke seda-
njim časom odgovarja-
joče gospodarsko po-
sloplje.

Komaj je bila stara
nova zgradba dve leti,
je švignil nekega večera
plamen iz slamnate stre-
he Petelinšekove hiše.
Pribrzeli gasilci so se iz-
kazali in se je spremeni-
la v pepel samo Pete-
linškova stavba. Sosed
Jaka je bil tudi rešen,
le sv. Florjana so mu
odplavili gasilci z moč-
nimi vodnimi curki s
stene.

Skromni in bogaboje-
či Ovčar se je skazal v
drugič hvaležnega do za-
ščitnika napram ognju
in je pustil obnoviti sv.
Florjana.

Petelinšek se je kma-
lu po nesreči preselil v
novo, zidano in z lepo
rdečo opeko krito hišo.

Lepega dne je motril
Jurij svoji novi stavbi in
Jakatovega sv. Florjana.
Smehljaj se je in očital
sosedu:

»Jaka, novega Florja-
na imaš v drugič na sta-
ri, razklopotani hiši. Na
mojo hišo pa pride v
najkrajšem času nasli-
kan na pročelje rdeči
petelin, ker ta mi je po-
mogel do dveh novih
zgradb.«

Ovčar se je zatekel na
brezbožni očitek k sta-
remu pogovoru: »Božji
milni meljejo počasi, a
— sigurno!«

robceem tako, da moli ven preko brade. Robec
zavežemo tako, da gre preko brade nazaj okoli
tilnika.

Umetno dihanje izvajamo počasi. Da se pre-
pričamo, če ne izvajamo gibov prehitro, izgovar-
jamo med tem, ko prenašamo utopljenčeve roke
nazaj čez glavo do tal sledeče besede: »Ena in dve
in tri in štiri.« Med tem se prsni koš širi in utop-
ljenec vdihuje, kar moramo slišati. Prav tako šte-
jemo tudi zatem, ko vodimo roke nad glavo nazaj,
jih upognemo v komolcih in pritiskamo na spod-
nji del prsnega koša (izdihanje).

Če je hladno in če nimamo možnosti, da nu-
dimo prvo pomoč v zmerno toplem zračnem pro-
storu, moramo utopljenca popolnoma sleči in za-
viti spodnji del telesa v suhe odeje. Tudi je dobro,
da ga drgnemo po nogah v smeri proti srcu, kar
pospešuje krvni obtok in ogrevanje.

Umetno dihanje moramo izvajati včasih zelo
dolgo, po več ur. Ko smo uspešno opravili prvo
pomoč, ne smemo pustiti ponesrečenca samega,
temveč ga spremiti domu, ker se rado zgodi, da
mu postane med potjo slabo.

Izpiti za reševalce na vodi

Da bi dobile in vzgojile čim več izurjenih re-
ševalcev, so uvedle mnoge organizacije za reše-
vanje na vodi posebne izpite za reševalce. V želji,
da bi se izpiti uvedli tudi pri nas, bomo v nasled-
njem seznanili naše bralce z nalogami, katerim
mora biti kos izprašan reševalec. Pri nalogah in
merah smo se ozirali zlasti na izpitna določila
»Nemške reševalne družbe«.

Kandidat za izpit reševalca mora biti vsaj
17 let star. V roku šestih tednov mora pokazati
spodobnost v sledečih disciplinah:

1. Plavati pol ure v stoječi vodi ali tri kilo-
metre v tekoči vodi.

2. Plavati oblečen 300 m v stoječi vodi ali
600 m v tekoči. Na sebi mora imeti hlače, srajco
in čevlje.

3. Takoj za tem se mora v 2 do 3 m globoki
vodi sleči in sezuti. Pri tem se ne sme opirati za
rob bazena ali za obrežje.

4. Skočiti v vodo z višine 2 do 3 m in plavati
pod vodo 27 m. To velja za mirno vodo. Če pa je
voda tekoča, mora plavati pod vodo 42 m. Daljina
se računa od roba, kjer je skočil, do mesta, kjer
se prišla glava iz vode.

5. V vodi, ki je globoka 2 do 3 m, splavati na dno in poiskati na dnu predmet, ki tehta 5 kg; s predmetom splavati na površino vode. Isto dvakrat ponoviti v času treh minut. Skok v vodo je pri tej vaji prepovedan.

6. Transportno plavanje z utopljenecem 30 m. Oseba, ki igra vlogo utopljenca, ne sme biti mlajša od 14 let. Med plavanjem pokazati sledeče prijeme: prijem za glavo, prijem pod pazduho in prijem čez prsa.

7. Teoretično razložiti in pokazati v vodi vse reševalne in osvobodilne gibe, opisane v tej knjižici.

8. Razložiti reševanje na ledu in v gneči.

9. Razložiti in pokazati postopek pri prvi pomoči utopljenecu (prenos iz vode, izprazniti vodo, odpreti usta, potegniti ven in zavezati jezik, umetno dihanje po Silvestrovi metodi itd.).

Med predlansko vremensko viхро v juniju je udarila strela v Petelinškovo gospodarsko poslopje, ki je zgorelo kljub vsemu naporu gasilcev s hišo vred do golih zidov.

Petelinšku ni bilo treba najemati slikarja za rdečega petelina, ker se je naslikal sam tako neizbrisno, da še danes straši Jurijevo pogorišče v Dolgem logu, ker ga ni hotela zavarovati po drugem požaru iz nepojasnjenega vzroka nobena zavarovalnica, sosedje pa so tudi resnega mnenja, da dvakratni požigalec ne zasluži pomoči!
J. G.

Gasilski koledarček 1940

bo popolnoma drugačen na zunaj in bo imel izredno zanimivo vsebino. Cena mu bo samo 10.— din.

Vsebina bo času primerno spremenjena. Najvažnejši bodo v njem predpisi o zaščiti pred napadi iz zraka.

Tudi bodo v koledarčku podatki, ki jih gasilci potrebujejo pri svojem delu in v svoji službi.

Predpisi o prireditvah bodo važen priročnik za četine poslovalce in nobena prireditev se ne bo mogla več ponesrečiti.

Tiskovine za kontrolo udeležbe pri vajah in nastopih bodo obširnejše in bodo zadostovale vsakemu poveljniku in častniku.

Dopolnjena navodila o delu v četah in župah bodo spremljala koledar, nobenemu tajniku ne bo potrebno študirati, kaj naj napravi.

PREDSEDNIKI, POVELJNIKI, TAJNIKI IN VSI ČASTNIKI IN PODČASTNIKI naročite si koledarček!

Četa naj naroči koledarček za svoje poslovalce!

Uporabite priloženo dopisnico za naročilo!

Urednik dipl. chem. Črto Nučič, strokovni referent

Pravilnik, s katerim se predpisuje celokupno delo za zaščito pred napadi iz zraka

12. Obvezna naprava zaklonišč.

Iz razloga, navedenega pod 6., se morajo napraviti zaklonišča v vsaki zgradbi ali pa v njeni neposredni bližini. Velikost, kakovost in vrednost zaklonišča mora biti primerna vrednosti zgradbe. Pri napravi zaklonišča v novih zgradbah ni da bi morala znašati vrednost najvažnejšega gradbenega dela pri zaklonišču več ko 2% vrednosti vse zgradbe; pri starih zgradbah pa ni da bi morala znašati preureditev ali naprava novih oddelkov za zaklonišče več ko 3% vrednosti zgradbe.

Obveznost, napraviti zaklonišča v vsaki zgradbi, nalagajo tele okolnosti:

a) da je prav malo časa za odhod v zaklonišče, ker se dajo zaradi letalne hitrosti sodobnih letal javna zaklonišča malo uporabljati, zlasti kadar so prebivalci doma, kakor na primer ponoči, ob slabem vremenu itd.;

b) da dandanes nobena zgradba, naj je še tako močna, sama po sebi ni popolnoma varna kot zavetje pred bombami;

c) da so velike zgradbe vedno prej cilj za bombardiranje kot pa male zgradbe.

Iz teh razlogov mora v vsaki zgradbi ali blizu nje biti zaklonišče, uvaževaje, da je vsako zaklonišče trdnjše od zgradbe same, ker je vse ali po večjem delu pod zemljo. Vendar je verjetnost zadevanja z bombami iz letal zelo majhna, zaradi česar sta zavarovanje in varnost prebivalstva po zakloniščih nesorazmerno večji kot brez zaklonišča.

Po gornjem je naprava zaklonišč v posameznih zgradbah strokovni posel arhitektov in inženirjev-gradbenikov. Poslej se ne sme zgraditi nobena večja nova zgradba brez zaklonišča in tudi arhitekt ali inženir-gradbenik ne sme izdelati projekt ali načrt za zgradbo, ne da bi bilo v njem poskrbljeno za zaklonišče. Oblastva pa, ki odobrujejo zidanje zgradb, ne smejo odobriti dela po načrtu, v katerem ni tudi ustreznega zaklonišča za primer bombardiranja.

13. Vrste zaklonišč, njihova notranja ureditev in uporaba.

Zaklonišča so po svoji namembi in izdelavi lahko najrazličnejša: od najpreprostejše jame in rova (naravna zaklonišča) do najpopolnejše zgradbe iz ojačenega (armiranega) betona (umetna zaklonišča).

Umetna zaklonišča morajo po svoji velikosti, trdnosti in odpornosti v kar največji meri nuditi varnost:

a) proti tresku bomb, težkih po 10, 50, 100, 250 ali tudi 1000 kg, upoštevaje pri tem, kot da so napolnjene z najmočnejšim razstrelivom, zaklonišča pa odporna z vseh strani;

b) proti vdoru bojnih strupov; in

c) proti požarnim (termitskim, elektronskim in fosfornim) bombam.

Vsako zaprto zaklonišče, zlasti pa če je napravljeno pod zgradbo, mora imeti poleg enega vhoda tudi še enega ali več zasilnih izhodov.

Večja zaklonišča morajo imeti tudi več vhodov.

Ustreznost zaklonišča v vseh teh smereh se določa po velikosti in trdnosti zgradbe skladno z gorenjo točko 12. Od velikosti in trdnosti zgradbe kakor tudi od števila stanovalcev pa je odvisna velikost zaklonišča, ker je treba računati na vsako glavo najmanj po 3 m² prostora.

Zaklonišča proti bombam, težkim 50 kg, imajo lahko samo en vhod; zaklonišča za zaščito proti bombam do 100 kg teže morajo imeti dva vhoda, proti večjim in težjim bombam pa morajo imeti tudi tri ali več vhodov. Razen tega mora biti vsako zaklonišče preskrbljeno tudi s potrebnimi zdravstvenimi (higienskimi) in kemijskimi sredstvi, t. j. da se dajo vhod oziroma vhodi lahko hermetično zapirati, da ima vodo, eventualno vodovod, dalje stranišče in tako prirejen ventilator, da se dá hermetično zapirati, dalje aparat za prečiščevanje zraka ali bombe, oziroma steklenice s kisikom in naposled sredstva zoper požar kakor tudi potrebno število stolov ali klopi za sedenje.

Posameznosti o tem so določene v naslednjem II., III. in IV. delu tega pravilnika, kjer je obravnavana kemijska, zdravstvena in tehnična organizacija zaščite pred zračnimi napadi.

V vaseh in ostalih manjših krajih, ki so za zračne napade kaj malo privlačni, morajo biti napravljene v bližini vsake hiše rovi za zavetje ali jame v brežini bližnjih hribov, dobro maskirane nasproti okolnemu zemljišču. Takim zakloniščem se mora odmeriti velikost po številu ljudi v hiši. Takšni majhni pokriti ali maskirani rovi v bližini vsake hiše dajo lahko več varnosti, kot pa trdnejša zavetišča v velikih zgradbah. Kajti verjetnost zadevanja iz letal je zelo majhna; rovi pa ščitijo, če si osebe, ki imajo tak rov, nadenejo masko, zelo dobro tako proti drobcem vseh eksplozivnih bomb kakor tudi proti bombam, napolnjenim s kakršnim koli strupom; le proti iperitu ne ščitijo, če niso pokriti.

Dohod k takemu zaklonišču mora biti zaznamovan s posebnim znakom (napisom) in ko se naznani nevarnost, se mora vsakdo, ki se mudi pri zaklonišču, vanje sprejeti, najsi tudi ne pripada zgradbi, h kateri zaklonišče spada. Znaki za zaznamovanje zaklonišč morajo biti ponoči v obliki slabo vidne (od zgoraj zakrite) svetlobe.

Ko se zaklonišče zapre, se ne sme prej odpreti, dokler se ne dá znamenje, da je nevarnost minila, zlasti če so se ob prejšnjih napadih že uporabljali bojni strupi.

14. Končne določbe.

Vse posle, katerih izvajanje določa ta del pravilnika, je imeti za posle najnujnejšega značaj in jim je posvečati po njih važnosti največjo skrb, ker dokazujejo notranjo sposobnost države v času vojne. Če se kdo ne ravna po tem pravilniku, ima to zanj posledice, določene v zakonu o državni brambi in v uredbi z zakonsko močjo o zaščiti pred zračnimi napadi. Zato se je z določbami tega dela pravilnika dolžen spoznati vsak obveznik državne obrambe.

C. Zaklonišča za živino in za živila.

1. Posebna zaklonišča za živino, pa tudi za živila in druge potrebščine, ne samo proti bombardiranju, marveč tudi proti strupenim plinom bo moči bolj poredko graditi, ker je to zelo drago. Načeloma, kolikor to čas in razmere dovoljujejo, pa je treba imeti živino v času nevarnosti in zračnih napadov zunaj naseljenih krajev.

2. Če so prostori za živino in skladišča za živila in druge potrebščine na samotnih krajih in moderno urejeni, jih proti bombardiranju ni treba zavarovati, ker so neposredni zadetki manjših objektov iz letal, kakršni pač ti objekti utegnejo biti, samo slučajni. Največ kar se dá storiti, je to, da se napravi okrog takih objektov 1 do 15 m debel in visok nasip iz zemlje, da se tako zaščiti objekt pred neposrednim treskom, kadar se razpočijo bombe v njegovi bližini. Taki objekti se dajo prav lahko zaščititi proti bojnim strupom s tem, da se zadelaže vse odprtine z mokrimi zavesami, cunjami in gunji, kakor se to godi tudi pri zakloniščih za ljudi.

3. Ali najboljše se zaščiti s tem, da se odpravi, porazdeljena in v manjših skupinah, iz naseljenega kraja. V vsakem primeru posebej je treba proučiti okolnost, da se od danega znamenja o preteči nevarnosti sovražnih letal pa dokler se ne pojavijo, spravi ali odžene živina najmanj 500 metrov od naseljenega kraja. Določiti se morata smer in kraj, kamor je živino spraviti, pri čemer je gledati, da je to predvsem kaka vzvišina, nato gozd, ograda, sadovnjak, dobrava ali temu podobno, po možnosti vselej na vzvišenem kraju. Na znak o pojavu sovražnih letal je treba živino brezpogojno spraviti iz hleva. Zbirati živino ni dopustno, ker je živina posebno dober cilj za bojne strupe iz letal.

4. Velika gostota iz letal nad naseljeni kraj vrženega strupa in s l a b veter iz smeri naseljenega kraja sta lahko nevarna tudi na omenjeno daljavo 500 metrov. Tedaj je treba pognati živino še za 500 do 1000, pa tudi več metrov naprej od vasi ali pa jo odgnati v stran iz smeri vetra.

5. V nekaterih primerih je potrebno, da se zaščitijo posamezne živali ali tudi cele skupine živali s posebnimi maskami, ki se izdelujejo nalašč za živino. Tako bi kazalo zaščititi dragocene živali, ki morajo vsekakor ostati na svojem mestu (kakor n. pr. živali vojaških edinic v času boja ali tiste živali, ki se iz določenih razlogov ne morejo odgnati iz naseljenih krajev). V takih primerih se napravijo lahko za take živali v naglici maske kakor za ljudi, kakor je to navedeno v oddelku A., točki 4., četrtem odstavku, tega dela pravilnika. Razen tega so za take živali lahko pripravljene gumirane odeje in gumirane golenice, ki jih je treba nataktniti na noge, če so živali v času bombardiranja zunaj, ker so bojni strupi v obliki tekočine (iperit, lewisit itd.) prav tako nevarni za živino kakor za ljudi.

6. Če se živina in druge potrebščine ne dajo v skladiščih zanesljivo zaščititi proti bojnim strupom, se zavarujejo s posebnimi pripravami ali posebnim vkladom. Tako n. pr. so:

a) živila, spravljena v zavarjenih pločevinastih škatlah, kakor n. pr. vse vrste konserv in pepečenec, če ni samo v lesenih zabojih, so prav dobro zaščitena proti vsakemu bojnemu strupu. Če so bile konzerve vnanje na škatlah oškropljene, zlasti z iperitom ali s katerim koli tekočim strupom, jih je treba očistiti s klorovim apnom v prahu in dobro sprati v veliki množini vode;

b) živila v hladilnikih se dajo hermetično zapreti s tem, da se zade-
lajo spoji ali stiki z vložki iz usnja ali tkanine, kakor se to opravlja pri
vratih in oknih in kakor je opisano v IV. delu tega pravilnika;

c) iperita, arzina in drmgih strupov se dá hrana obvarovati s tem,
da se zavije v povoščeno platno ali parafinski papir, nato pa dene v vrečo,
namočeno v lanenem olju. Vsi ostali bojni strupi se dajo dovolj lahko od-
straniti s tem, da se hrana dobro spere, očisti in prezrači;

č) suho hrano, ki nima v sebi vlage in je ne oddaja, kakor fižol, krom-
pir, riž itd., ščitijo dovolj tudi navadni leseni zaboji, oblepljeni na stikih
in razpokah s papirjem.

7. Treba se je izogibati napravi prevelikih skladišč in pa na izpostav-
ljenih krajih, zlasti poleg vojaških objektov. Moderni skladišča bi se mo-
rala dati tudi hermetično zapirati. V taka skladišča strupeni plini, kadar
so v obliki pare, ne morejo prodreti, da bi bili nevarni za predmete nezgo-
tovljene hrane.

8. Vse spredaj navedeno o hranjenju človeške hrane velja tudi za ži-
valsko krmo, le da je le-to težje obvarovati, zlasti iperita. Zlasti težko je
obvarovati seno, slamo in pašnjo, ker so ti deli živalske krme skoraj vselej
na odprtih prostorih.

9. Tekočine in tekoča hrana vobče se laže zastрупijo ko druga živila.
Zato se morajo hraniti v hermetično zaprtih posodah, sodih, vrčih, kan-
glah, pločevinastih škatlah in zabojih. Vodnjaki morajo biti pokriti s ce-
mentno ploščo.

10. Zato se je treba izogibati uporabi vode iz odprtih posod ali vod-
njakov ali lokev za živino, kamor so bili bojni strupi morda vrženi.

11. Z iperitom ali arzini zastrupljena hrana in voda se ne dasta po-
praviti. Zato se tako zastrupljena hrana in voda ne smeta uporabljati ne
za ljudi ne za živino. Tako hrano je treba sežgati ali posuti s klorovim
apnom in globoko v zemljo zakopati, vodo pa razliti na kraju, ki je ljudem
in živalim nepristopen. Kopice (stogi) sena, ki so manj oškropljene z ipe-
ritom, se smejo uporabljati, če se odstrani dovolj debela gorenja plast,
ostalo seno pa razmeče in dovolj prezrači. Toda v vseh primerih, ko je bila
hrana v ozračju kakršnega koli strupa, je dobro povprašati strokovnjaka-
zdravnika ali veterinarja in kemika za mnenje. Ti morajo določiti, kako je
ravnati glede čiščenja in uporabe take hrane. Če to ni mogoče, se sumljiva
hrana ne sme oddajati, preden se ne napravijo poskusi na živalih (živali
ne marajo rade hrane, ki ni brez bojnih strupov).

12. Vsaka hiša mora imeti zalogo hrane in najvažnejših živil za teden
dni, živilske trgovine pa za mesec dni, ker se zaradi porušenja in zastrup-
ljenja lahko zgodi, da so velike množine živil v velikih skladiščih nerabne.

V Beogradu, dne 26. aprila 1939.; Đ. št. 8127.

Minister za vojsko in mornarico, armijski general
Miljutin Nedić s. r.

»GASILEC« izhaja vsakega 20. v mesecu in stane za člane letno 20 din, za čete in
župe 25 din, za občine in druga oblastva ter zasebnike pa 30 din. Naročnina za ino-
zemstvo 40 din. Posamezna številka stane 2.50 din. — List izdaja Gasilska zajednica
za dravsko banovino v Ljubljani, zanjo odgovarja Franc Kramberger, mestni uradnik
v Mariboru. — Urednik Franc Kramberger, mestni uradnik v Mariboru. — Tehnični,
ozioroma strokovni sestavki se objavijo šele potem, ko jih pregleda zajedničin gasilski
inspektor. — Tisk Tiskarne sv. Cirila v Mariboru, predstavnik Albin Hrovatin.

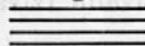
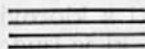
Tudi mi

pomagamo pogorelcem!

Vaša pomoč nesrečnemu posestniku je v tem, da mu rešite pri požaru, kar se rešiti da. — Naša pomoč pa je v tem, da vsakemu celoletnemu naročniku »Slov. gospodarja« plačamo po pravilniku din 1000.—, če mu je pogorela njegova hiša, kamor »Slov. gospodar« prihaja. Dosedaj smo izplačali že nad din 300.000 teh podpor. Imejte tudi vi in svetujte vsakemu, naj ima svojo hišo **brezplačno** zavarovano. Za to zavarovanje ni namreč nikakega doplačila, treba je biti le naročnik »Slov. gospodarja«. — Naročnina »Slov. gospodarja« znaša na leto din 32.—, prihaja pa list vsak teden na 16 straneh in ima še posebne mesečne in druge priloge.

Naročite se na

„Slovenskega gospodarja“, Maribor, Koroška c. 5

MIHA KOREN

Z L A T A R T R B O V L J E I I

Se priporoča za izdelavo društvenih znakov, emblemov, žebličkov za zastave v medenini, bakru, srebru in zlatu, z ali brez barvnih emajl

Prvovrstna izdelava

Cene brezkonkurenčne

Gasilske in uniformske čepice izdeluje

P. S E M K O

krznar in izdelovatelj uniformskih čepic

MARIBOR, GOSPOSKA ULICA 37

Velika zaloga vseh potrebščin za gasilske uniforme - Priznano strokovno in solidno delo - Pri skupnem naročilu **znaten popust!** - Zahtevajte cenik!